

TNO rapportage

WEA-Topsectoren 2012

Methodologie en databeschrijving

TNO innovation
for life

Januari 2014

> WEA-Topsectoren 2012

Methodologie en databeschrijving

Datum	Januari 2014
Auteurs	P.R.A. Oeij E.M.M. de Vroome K.O. Kraan S.N.J. van den Bossche
Projectnummer	051.02983/01.05.03
Rapportnummer	R14002
Contact TNO	Peter Oeij
Telefoon	088 866 53 48
E-mail	peter.oeij@tno.nl

Gezond Leven

Polarisavenue 151
2132 JJ Hoofddorp
Postbus 718
2130 AS Hoofddorp

www.tno.nl

T +31 88 866 61 00
F +31 88 866 87 95
infodesk@tno.nl

© 2014 TNO

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

Handelsregisternummer 27376655

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding voor het WEA-Topsectorenonderzoek	1
1.2	Doel van dit WEA-Topsectorenrapport	1
1.3	Relatie met WEA.....	2
1.4	Opbouw rapport	3
2	Databeschrijving.....	5
2.1	Voorgeschiedenis.....	5
2.2	SBI codes en topsectorenclassificatie	6
2.3	Topsectorenclassificatie in het Topsectorenbestand	8
3	Beschrijving en vergelijking.....	11
3.1	Inleiding	11
3.2	'Monitor Topsectoren' van het CBS	11
3.3	Topsectorenpanel van Panteia	11
	Referenties	13
	Bijlage 1 Syntax topsectorenclassificatie	15
	Bijlage 2 Overzichtstabel WEA-Topsectorenonderzoek 2012	17
	Bijlage 3 WEA2012 vragenlijst.....	51

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het WEA-Topsectorenonderzoek

In het kader van het bedrijfslevenbeleid van het (toenmalige) Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (opgesteld in februari 2011) is sprake van het gericht investeren in negen topsectoren van onze economie met als doel knelpunten aan te pakken die de groei van deze sectoren belemmeren. Met deze aanpak hoopt het kabinet dat bedrijven de kans krijgen om uit te blinken op de wereldmarkt, zodat ons land zich kan onderscheiden, en de economie wordt versterkt met hoogwaardige banen en duurzame groei. Het Kabinet koos destijds voor die negen sectoren, waar Nederland door zijn ligging en geschiedenis sterk in is:

1. Agro & food
2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen
3. Water
4. Energie
5. Chemie
6. High tech systemen en materialen
7. Life sciences & health
8. Logistiek; transport & opslag
9. Creatieve industrie.

Het eerste beleidsdoel was dat bestuurlijke knelpunten worden aangepakt, zoals de verbetering van het vakonderwijs, het wegnemen van handelsbelemmeringen, versterking van de infrastructuur, het afschaffen van onnodige regels en een soepeler instroom van kenniswerkers. Het tweede beleidsdoel was dat over de gehele breedte van de rijksbegroting, inclusief bestaande middelen van het TNO en het NWO, 1,5 miljard euro gericht zou worden geïnvesteerd in deze negen topsectoren.

Dit bedrijfslevenbeleid van Economische Zaken was aanleiding om te monitoren hoe bedrijven in deze sectoren presteren. Daartoe zijn diverse onderzoeken en monitoren in het leven geroepen (zie hoofdstuk 3). Vanuit TNO, dat haar investeringsmiddelen in belangrijke mate richt op de topsectoren, bestond de mogelijkheid om het eigen monitoringprogramma aan te passen aan deze ontwikkeling. Concreet betekende dit dat de onderzoeken zodanig werden ingericht dat uitspraken kunnen worden gedaan over situaties en ontwikkelingen in de topsectoren. Eén van de onderzoeken die zich daarvoor leende was de Werkgevers Enquête Arbeid (WEA), een tweejaarlijks onderzoek onder ongeveer 5.000 vestigingen van organisaties in Nederland (Oeij et al., 2013). Op basis van het aangepaste (opgehoogde) WEA-onderzoek kunnen rapportages worden opgesteld die specifiek betrekking hebben op de topsectoren.

1.2 Doel van dit WEA-Topsectorenrapport

Het doel van dit rapport is op de eerste plaats het presenteren van een methodische verantwoording van het WEA-Topsectorenbestand (hoofdstuk 2). Dit biedt inzicht in de vraag hoe de steekproef is samengesteld en voor deze doeleinden is aangepast (opgehoogd), en welk typen organisaties en (sub)sectoren worden gedekt met de bestaande responsgroep. Op de

tweede plaats belichten we de relatie met de WEA (§ 1.3) en welke onderwerpen in het onderzoek aan bod komen. Op de derde en laatste plaats beschrijven we enkele centrale resultaten en vergelijken we ons bestand met andere onderzoeken naar topsectoren (hoofdstuk 3 en bijlage 2). Daarmee kan de lezer zich een beeld vormen van de gebruikswaarde van het WEA-Topsectorenonderzoek ten opzichte van andere databronnen.

1.3 Relatie met WEA

De Werkgevers Enquête Arbeid (WEA) is een tweejaarlijks onderzoek in Nederland naar het arbeidsbeleid van Nederlandse bedrijven en instellingen. De WEA wordt door TNO uitgevoerd in overleg met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en in samenwerking met Panteia/Stratus Marktonderzoek B.V. De resultaten van de WEA zijn bedoeld voor sociale partners, beleidsmakers en wetenschappers.

De eerste WEA-meting vond eind 2008 plaats (WEA2008), de tweede meting eind 2010 (WEA2010) en de derde meting eind 2012 (WEA2012). Het WEA-Topsectorenonderzoek is gerelateerd aan de WEA2012 (Oeij et al., 2013; in deze bron wordt de methodische verantwoording van de WEA2012 beschreven).

De WEA beoogt als hoofddoel trends en ontwikkelingen in het arbeidsbeleid van bedrijven en instellingen te monitoren, evenals het effect van dat arbeidsbeleid op onder meer bedrijfsresultaten en ziekteverzuim. De belangrijkste subdoelen van de WEA zijn:

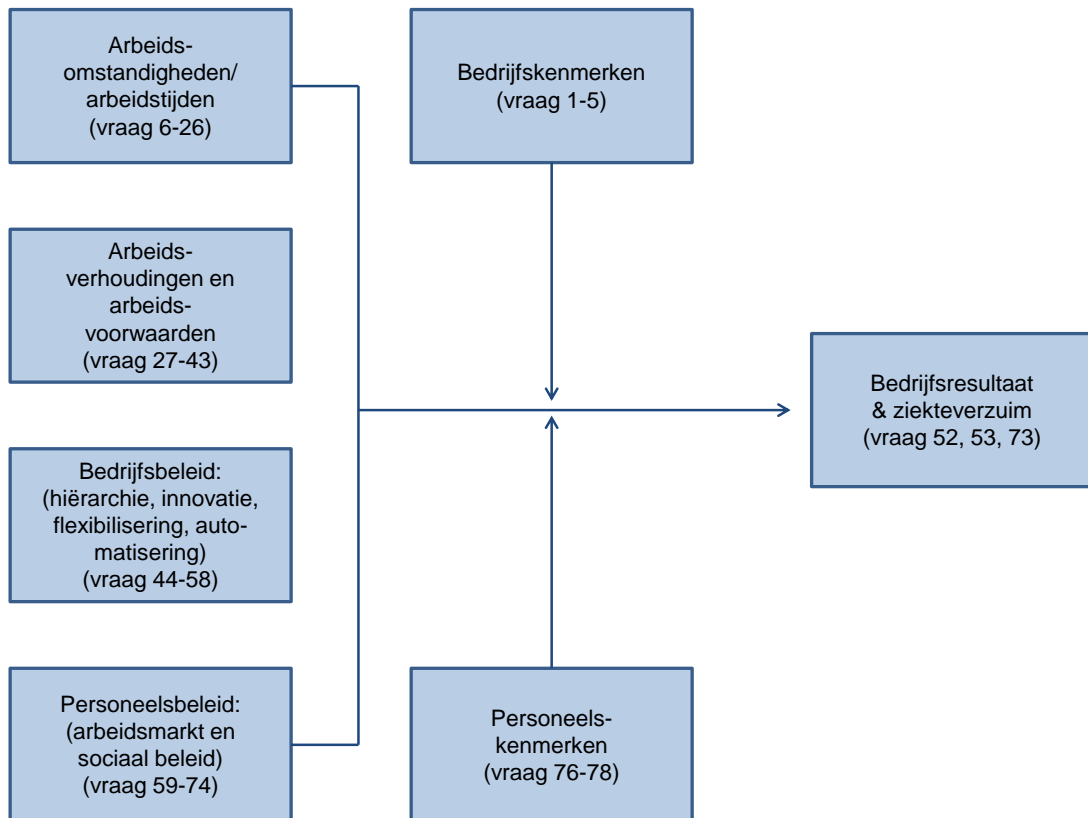
1. het fungeren als bron voor beleidsmatige en wetenschappelijke kennisontwikkeling op het terrein van arbeidsbeleid,
2. het periodiek (tweejaarlijks) vergaren van informatie over het arbeidsbeleid onder een grote en representatieve steekproef van vestigingen van bedrijven en instellingen in Nederland, en
3. het voorzien in beleidsrelevante informatie over het arbeidsbeleid van bedrijven en instellingen voor, onder meer, de Ministeries van SZW en Economische Zaken, en sociale partners en andere stakeholders.

De WEA-resultaten worden openbaar gemaakt via diverse media, onder meer online via <http://www.monitorarbeid.tno.nl/databronnen/wea/wea>. Op deze website bevinden zich onder meer de methodenrapporten en vragenlijsten, elke meting, en de verschenen brochures en verdiepende studies.

In de WEA komen de volgende thema's rond het arbeidsbeleid van bedrijven en instellingen aan de orde:

- › arbeidsomstandigheden en arbeidstijden,
- › arbeidsverhoudingen en arbeidsvoorwaarden,
- › bedrijfsbeleid (hiërarchie en organisatiestructuur, innovatie, flexibilisering en automatisering),
- › personeel (arbeidsmarktbeleid, sociaal beleid/ondernemerschap, en kenmerken en opbouw personele bestand), en
- › bedrijfsresultaten (productiviteit, omzet en winst, en ziekteverzuim).

In figuur 1.1 worden deze thema's geordend. Het weergegeven model is niet causaal van aard, maar is een kader om de mogelijk relevante verbanden voor nader onderzoek inzichtelijk te maken. In deze figuur zijn de vraagnummers uit de WEA2012-vragenlijst toegevoegd (zie bijlage 3).

Figuur 1.1 Denkkader voor de WEA en vragen uit de 2012-vragenlijst

De dataverzameling en databeschrijving komen aan bod in hoofdstuk 2. Daarop vooruitlopend geven we hier aan, dat de topsectoren-steekproef feitelijk een uitbreiding vormde op de reguliere WEA-steekproef ('oversampling'). Op basis van de vorige WEA-meting (WEA2010) konden we vaststellen dat van de 5.518 vestigingen uit dat onderzoek er 1.670 waren toe te rekenen aan de negen topsectoren (de topsector 'Hoofdvestigingen' werd niet meegeteld). Hierbij was sprake van voldoende vertegenwoordiging in de sectoren 'Agro & food', 'Chemie', 'High tech systemen en materialen', 'Logistiek; transport & opslag', en 'Creatieve industrie', maar van ondervertegenwoordiging in de sectoren 'Tuinbouw en uitgangsmaterialen', 'Water', 'Energie' en 'Life sciences & health'. Voor deze laatste vier sectoren is daarom in 2012 een steekproef 'bijgetrokken' van bruto 1.665 vestigingen om uit te komen op ongeveer 333 netto waarnemingen, uitgaande van een responsverwachting van ongeveer 20%.

1.4 Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 worden de dataverzameling, de populatie, het steekproefkader en de respons toegelicht.

Voor het toe te passen steekproefkader dienden keuzen te worden gemaakt vanwege het ontbreken van een bestaand kader van topsectoren. Bovendien was het van belang om een steekproefkader te gebruiken waarover zo veel mogelijk consensus bestaat binnen onderzoekend Nederland, zodat de bevindingen een zo hoog mogelijke bruikbaarheid garanderen. In hoofdstuk 3 wordt het WEA-Topsectorenonderzoek vergeleken met andere dataverzamelingen en bronnen voor topsectorenonderzoek. Hierdoor ontstaat een beeld van de toegevoegde waarde van de WEA in vergelijking met deze andere databronnen. In bijlage 1 is de syntax voor de classificatie van topsectoren gepresenteerd en in bijlage 2 het tabellenboek

van het (ongewogen) WEA-Topsectorenbestand 2012. Tenslotte is in bijlage 3 de WEA2012-vragenlijst opgenomen.

2 Databeschrijving

2.1 Voorgeschiedenis

De topsectorensteekproef het WEA2012-onderzoek vormde feitelijk een uitbreiding ('oversampling') van de reguliere WEA2012-steekproef. Zie Oeij et al. (2012) voor de methodologische onderbouwing van deze reguliere WEA2012-steekproef. Op basis van de WEA2010 werd vastgesteld, dat van de 5.518 vestigingen uit dat onderzoek er 1.670 op basis van hun SBI-code (Standaard BedrijfsIndeling) konden worden toegerekend aan negen topsectoren (de topsector 'Hoofdvestigingen' wordt in dit kader buiten beschouwing gelaten; zie tabel 2.1).

Tabel 2.1 Vestigingen in topsectoren naar grootteklasse in het WEA2010 onderzoek (Bron: WEA2010; aangeleverd door Panteia)

Topsector	Grootteklasse					Totaal
	2-4	5-9	10-49	50-99	100+	
1. Agro & food	116	118	138	87	66	525
2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	2	0	1	5	3	11
3. Water	2	3	4	4	5	18
4. Energie	1	1	4	2	5	13
5. Chemie	20	16	31	20	28	115
6. High tech systemen en materialen	87	103	143	99	80	512
7. Life sciences & health	9	1	13	8	9	40
8. Logistiek; transport & opslag	67	70	79	49	56	321
9. Creatieve industrie	31	18	23	23	20	115
Subtotaal topsectoren	335	330	436	297	272	1.670
GEEN topsector	844	777	947	638	642	3.848
Totaal	1.179	1.107	1.383	935	914	5.518

Uitgaande van een ondergrens van 100 waarnemingen per sector werd op basis van de WEA2010 voor de WEA2012 voldoende vertegenwoordiging verwacht in de sectoren 'Agro & food', 'Chemie', 'High tech systemen en materialen', 'Logistiek; transport & opslag', en 'Creatieve industrie', maar werd ondervertegenwoordiging verwacht in de sectoren 'Tuinbouw en uitgangsmaterialen', 'Water', 'Energie', en 'Life sciences & health'. Voor deze laatste vier sectoren is daarom in 2012 een 'topsectoren'-steekproef bijgetrokken van bruto 1.665 vestigingen, om uit te komen op ongeveer 333 netto waarnemingen, uitgaande van een responsverwachting van 20% (zie tabel 2.2).

Tabel 2.2 'Oversampling' topsectoren. Aanvullende steekproef in de WEA-meting 2012 van vestigingen in topsectoren, naar grootteklasse (Bron: LISA; aangeleverd door Panteia)

Topsector	SBI codes (exclusief sectoren met 'Maatwerk')	Beoogde netto extra aantal	Bruto aantal
Tuinbouw en uitgangsmaterialen	01.13, 01.19, 01.21, 01.24, 01.25, 01.28, 01.29, 01.3, 01.64, 46.212, 46.22, 46.311	94	470
Water	30.1, 33.15, 36., 42.21, 42.91	87	435
Energie	06.2, 09.1, 27.2, 35.111, 35.12, 35.13, 35.14, 35.2, 35.3	92	460
Life sciences & health	21., 26.6, 32.5, 72.112, 72.193	60	300
Totaal		333	1.665

2.2 SBI codes en topsectorenclassificatie

Om een bedrijfsvestiging al dan niet te classificeren tot één van de negen topsectoren wordt in het algemeen ten eerste gebruik gemaakt van de 5-cijferige Standaard BedrijfsIndeling (SBI) van die vestiging. In een aantal gevallen is echter 'maatwerk' noodzakelijk, die is gebaseerd op zogeheten ledenlijsten. De TNO-classificatie respectievelijk SPSS-syntax om SBI-codes te 'vertalen' in topsectoren is gebaseerd op het CBS (2012) rapport: *'Monitor topsectoren: Methodebeschrijving en tabellenset'*, en daarvan met name pagina's 11 t/m 36. In het rapport van Panteia (Hoevenagel, 2013), *'Topsectorenpanel: Methodologische verantwoording'* wordt op pagina 11 de classificatie van het CBS schematisch samengevat (zie figuur 2.1).

Aangezien in het 'reguliere' WEA2012-bestand alleen de SBI-codering bekend is, en niet van ledenlijsten respectievelijk maatwerk gebruik kan worden gemaakt, zijn de vestigingen in de reguliere WEA2012 in dit opzicht alleen geclassificeerd op hun SBI-codering. Classificatie op alléén de SBI-codering geeft een iets *bredere* definitie van 'topsector', aangezien 'maatwerk' in de meeste gevallen inhoudt: *'Neem van de vestigingen met deze SBI-code, alléén de vestigingen die op betreffende ledenlijst staan'*. In figuur 2.1 wordt de in dit rapport gebruikte classificatie in topsectoren naar SBI-codering schematisch weergegeven. Daarbij zijn er enkele kleine wijzigingen ten opzichte van de CBS (CBS, 2012) en Panteia-rapporten (Hoevenagel, 2013), die in de noten bij het schema worden toegelicht. In de meeste gevallen betreft dit de afhandeling van 'volgnullen'.

In het CBS-rapport (2012) staat, bijvoorbeeld, '01.40', indicierend dat 'alleen' de codes '01.400' tot en met '01.409' tot 'Agro & food' zouden behoren. De SBI-lijst doornemend is het echter evident dat alle codes van '01.40' tot en met '01.49' tot 'Agro & food' behoren. In figuur 2.1 wordt dit expliciet weergegeven met de aanduiding '01.4' (in plaats van '01.40'). Op basis van dit schema is SPSS-syntax gegenereerd, en deze wordt weergegeven in bijlage 1.

1a) Agro & food; productie & industrie	1b) Agro & food; handel & overig	2) Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3) Water	4) Energie	5) Chemie	6) High tech systemen en materialen	7) Life sciences & health	8) Logistiek; transport & opslag	9) Creatieve industrie
01.11	20.15	01.11 (MW)	09.1 (MW)	06.2	19.	22.11	21.	49.1 (MW)	58.
01.13	20.2	01.13	30.1	09.1	20.	22.29	26.6	49.2	59.
01.4	28.3	01.19	33.15	27.2	22.	24.	32.5	49.4	70.21
01.5	28.93	01.21	36.	35.111		25.2	72.112	49.5	71.11
01.61	46.11	01.24	37. (MW)	35.12		25.3	72.193	50.2	73.11
			38.21						
01.62	46.21	01.25	(MW)	35.13		25.4		50.4	74.1
			42.13						
01.63	46.23	01.28	(MW)	35.14		25.5		51.2	74.201
01.7	46.24	01.29	42.21	35.2		25.6		52.	90.011
03.	46.3	01.3	42.91	35.3		25.73		53.	90.012
			71.12	72.113					
10.	46.61	01.5 (MW)	(MW)	(MW)		25.91		Logistiek NL	90.02
		01.61	72.113	72.192					
11.	46.682	(MW)	(MW)	(MW)		25.93			90.03
		01.63	72.192	72.199		25.94			91.019
	47.11	(MW)	72.199	Ledenlijst Radar		25.99			91.021
	47.2	01.64	(MW)						
			Ledenlijst Scheepsbouw NL			26.			91.03
47.81		46.212							Ledenlijst NVPI
	56.	46.218 (MW)	Ledenlijst IPW			27.			Ledenlijst DGA
	72.111	46.219 (MW)	Ledenlijst NWP						
	72.191	46.22				28.			
	Echter niet:					29.1			
		46.311							
	46.217	72.111 (MW)				29.201			
		72.113 (MW)				29.3			
	46.35	72.191 (MW)				30.2			
	47.26	72.192 (MW)				30.3			
		72.192 (MW)				30.4			
		72.199 (MW)				30.9			
		82.991 (MW)				32.5			
		Ledenlijst Plantum				33.11			
		Ledenlijst AVAG				33.12			
						33.13			
						33.14			
						33.16			
						33.17			
						33.19			
						33.2			
						62.01			
						71.12			
						71.202			
						72.192			

Figuur 2.1 Samenstelling topsectoren op basis van 'CBS (2012), Monitor topsectoren: Methodebeschrijving en tabellen-set'

Noten bij figuur 2.1

- MW: Maatwerk.
- Cijfers: SBI2008-codes ('01.' = '01.000' t/m '01.999'; '01.1' = '01.100' t/m '01.199'; '01.11' = '01.110' t/m '01.119' etc.).
- Blauwe cellen: Deze codes komen 2 keer voor (codes '72.113' en '72.199' zelfs 3 keer; '72.192' zelfs 4 keer).
- Geel gemarkeerd: Volgnullen in het origineel (CBS, 2012) zijn verwijderd. Gewoonlijk geven één of twee volgnullen geen extra informatie. Bijvoorbeeld zowel '36', '36.0', als '36.00' is de sector: *Winning en distributie van water*. In 4 gevallen leidt 'het verwijderen van volgnullen' echter wel tot een andere classificatie:
 1. '01.4' (*Fokken en houden van dieren*) includeert ook '01.41' t/m '01.49' (*Fokken en houden van melkvee, runderen, paarden, ezels, schapen, geiten, varkens, pluimvee, en overige dieren*), waar '01.40' dat niet zou doen;
 2. '49.4' (*Goederenvervoer over de weg*) includeert ook '49.41' (*Goederenvervoer over de weg (geen verhuizingen)*) en '49.42' (*Verhuisvervoer*), waar '49.40' dat niet zou doen;
 3. '51.2' (*Goederenvervoer door de lucht*) includeert ook '51.21' (*Goederenvervoer door de lucht*), waar '51.20' dat niet zou doen; en:
 4. '53.' (*Post en koeriers*) includeert ook '53.1' (*Nationale post met universele dienstverplichting*) en '53.2' (*Post zonder universele dienstverlening en koeriers*), waar '53.00' dat niet zou doen.
- Groen gemarkeerd: Opeenvolgende en uitputtende SBI2008-codes zijn samengenomen:
 1. '19.' (*Vervaardiging van cokesovenproducten en aardolieverwerking*) = '19.1' & '19.201' & '19.202';
 2. '20.' (*Vervaardiging van chemische producten*) = '20.11' & '20.12' & '20.13' & '20.141' & '20.149' & '20.15' & '20.16' & '20.17' & '20.2' & '20.3' & '20.41' & '20.42' & '20.51' & '20.52' & '20.53' & '20.59' & '20.6';
 3. '21.' (*Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten*) = '21.1' & '21.2';
 4. '22.' (*Vervaardiging van producten van rubber en kunststof*) = '22.11' & '22.19' & '22.21' & '22.22' & '22.23' & '22.29';
 5. '29.3' (*Vervaardiging van onderdelen en toebehoren voor auto's*) = '29.31' & '29.32';
 6. '30.1' (*Scheepsbouw*) = '30.11' & '30.12'; en
 7. '52.' (*Opslag en dienstverlening voor vervoer*) = '52.1' & '52.21' & '52.22' & '52.23' & '52.24' & '52.29'. Bovenstaande 7 samenvoegingen leiden niet tot andere classificaties, tenzij er digits 'missing' zijn. Bijvoorbeeld de code '52' 'sec' (of '52000' e.d., aanduidend dat van deze vestiging alléén bekend is dat deze in de algemene sector *Opslag en dienstverlening voor vervoer* behoort, dus zonder nadere specificatie van 'digit' 3, 4, en/of 5), zou met het rijtje codes '52.1', '52.21', '52.22', '52.23', '52.24', en '52.29' *niet* in de topsector *Logistiek; transport & opslag* worden geclassificeerd; maar met de meer algemene codering '52.' wel.
- In deze classificatie wordt een code in één of meerdere topsectoren opgenomen, of het nu maatwerk (MW) betreft of niet.
- Ledenlijsten worden echter buiten beschouwing gelaten.
- AVAG: Platform Toeleveranciers Glastuinbouw.
- DGA: Dutch Gaming Association.
- IPW: Innovatie Programma Waternotechnologie.
- NVPI: Nederlandse Vereniging van Producenten en Importeurs van beeld en geluidsdragers.
- NWP: Netherlands Water Partnership.

2.3 Topsectorenclassificatie in het Topsectorenbestand

De in de WEA2012 'oversampelde' topsectoren zijn voor het grootste gedeelte ($N=260$) eveneens enkel geselecteerd en geclassificeerd op basis van hun SBI-codering. Daarnaast zijn er 53 vestigingen in de topsector 'Water' gesampled op grond van een ledenlijst. Het-

zelfde geldt voor 19 vestigingen in de topsector 'Energie'. Het WEA-Topsectorenbestand 2012 bestaat zodoende uit:

1. het reguliere WEA2012-bestand, dat op grond van SBI-codes is ingedeeld in niet-topsector ($N=3.682$) respectievelijk is ingedeeld in 9 specifieke topsectoren ($N=1.548$; in totaal $N=5.230$),
2. een ophoogdeel van topsectorvestigingen op grond van hun SBI-code ($N=260$), en
3. een ophoogdeel van topsectorvestigingen op grond van ledenlijsten ($N=53$ 'Water', en $N=19$ 'Energie').

Tabel 2.3 Overzicht WEA-Topsectorenbestand 2012, naar grootteklasse (exclusief de niet-topsectoren)

Topsectoren [let op, één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren; percentages tellen verticaal niet op tot 100%]		Grootteklasse					
		Totaal	2-4	5-9	10-49	50-99	100+
1a. Agro & food; productie & industrie	%	10%	7%	9%	14% Δ	8%	9%
	<i>n</i>	190	15	24	81	21	49
1b. Agro & food; handel & overig	%	16%	20%	20% Δ	13% ∇	13%	16%
	<i>n</i>	293	41	56	75	37	84
1. Keten van de agro & food	%	26%	27%	28%	26%	21% ∇	26%
	<i>n</i>	483	56	80	156	58	133
2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	%	10%	7%	6% ∇	14% Δ	9%	9%
	<i>n</i>	188	15	17	83	24	49
3. Water	%	17%	12%	18%	18%	15%	19%
	<i>n</i>	320	25	51	105	42	97
4. Energie	%	4%	3%	2%	5%	1% ∇	5%
	<i>n</i>	71	7	6	27	4	26
5. Chemie	%	6%	4%	5%	6%	10% Δ	6%
	<i>n</i>	117	9	14	34	28	32
6. High tech systemen en materialen	%	30%	28%	33%	29%	33%	27%
	<i>n</i>	558	58	94	174	91	141
7. Life sciences & health	%	6%	7%	4%	7%	8%	4%
	<i>n</i>	107	14	10	40	21	22
8. Logistiek; transport & opslag	%	14%	19% Δ	14%	12% ∇	15%	15%
	<i>n</i>	263	38	38	69	41	77
9. Creatieve industrie	%	6%	9%	7%	5% ∇	6%	7%
	<i>n</i>	119	19	19	27	16	38
<i>N</i>		1.880	204	281	598	278	518

Noot. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson χ^2 test (horizontale vergelijkingen). Het contrast is telkens subgroep vs overige cases (gewogen deviatiecontrast). \blacktriangle : $p < 0,05$ (en \blacktriangledown): significant hoge (lage) percentages (2-zijdig), én Cohen's *d* effectgrootte is ten minste 0,20. Open driehoekjes Δ : significant, maar Cohen's *d* effectgrootte is kleiner dan 0,20. Cohen (1988), *Statistical power analysis for the behavioral sciences*, 2nd ed. NY: Taylor & Francis.

In tabel 2.3 staat een overzicht van de in de WEA2012 in praktijk gesampelde topsectoren, naar grootteklasse. Daarbij moet worden benadrukt dat er met behulp van gestratificeerde steekproeftrekking is gestreefd om van elke sector-bedrijfs-grootte-combinatie 'voldoende' cases in het uiteindelijke WEA-Topsectorenbestand te verkrijgen.

Bovendien is er expliciet naar gestreefd om van elke topsector ten minste 100 cases in het WEA-Topsectorenbestand op te nemen. Met een *N* van ten minste 100 kan per topsector een 'redelijk' nauwkeurig 95% betrouwbaarheidsinterval worden berekend. Ter illustratie, als een bepaald fenomeen (bijvoorbeeld het percentage vestigingen dat tevreden is over een

bepaalde arbeidsvoorwaarde) een prevalentie heeft van 50%, dan loopt het overeenkomstige 95% betrouwbaarheidsinterval bij een N van 100 van 40% tot 60%. Dit minimale aantal cases per topsector geeft zowel 'redelijk' nauwkeurige 95% betrouwbaarheidsintervallen, als een 'redelijke' power om statistisch significante verschillen tussen topsectoren te detecteren. Ondanks 'oversampelen' is het aantal cases in de topsector 'Energie' toch onder de 100 gebleven ($N=71$). In deze sector kunnen derhalve geen nauwkeurige 95% betrouwbaarheidsintervallen worden berekend. Bij een N van 71 en een prevalentie van 50%, loopt het 95% betrouwbaarheidsinterval van 38% tot 62%, dus met een onnauwkeurigheid van $\pm 12\%$. Dit zal in de meeste gevallen te onnauwkeurig zijn om conclusies of beleid op te baseren.

Doordat kleinere sectoren zijn 'oversampled', geeft het percentage vestigingen in een bepaalde topsector in het WEA-Topsectorenbestand geen informatie over het percentage vestigingen in die topsector in realiteit. Bijvoorbeeld, in het WEA-Topsectorenbestand 2012 behoren 188 vestigingen tot de sector 'Tuinbouw en uitgangsmaterialen', van de in totaal 1.880 topsectorvestigingen (ofwel 10%). Om echter een beeld te krijgen van de werkelijke relatieve grootte van deze sector kijken we naar het reguliere WEA2012-bestand, waarin niet is oversampled op topsectoren, en waarin bovendien wordt gewogen ter compensatie van non-respons en dergelijke. Dan zien we dat er zich in de topsector 'Tuinbouw en uitgangsmaterialen' (gewogen) 388 vestigingen bevinden, van de in totaal 1.691 vestigingen in alle topsectoren gezamenlijk. Dat houdt in dat de topsector 'Tuinbouw en uitgangsmaterialen' 388/1.691 ofwel 23% uitmaakt van alle topsectoren gezamenlijk. Althans, als we kijken naar het percentage *vestigingen* (met ten minste twee werkenden), en dus niet naar het percentage *personen* dat in die sector werkt. De eenheid van analyse is in alle gevallen 'vestiging' (met ten minste twee werkenden), en niet 'persoon'. Voor analyses met als eenheid 'persoon' (of 'werknemer') wordt verwezen naar de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA; Koppes et al., 2013).

Door de voorwaarde van een minimaal aantal cases in elke sector-bedrijfsgrootte-combinatie zijn de verschillen tussen de topsectoren, voor wat betreft de bedrijfsgrootte, kunstmatig klein (tabel 2.3; er zijn wel enkele significante verschillen te zien (driehoekjes), maar deze zijn verhoudingsgewijs klein: *open* driehoekjes houden een Cohen's d -waarde van *kleiner* dan 0,20 in). Maar dat houdt dus *niet* in dat er tussen de topsectoren ook in realiteit slechts kleine verschillen zijn in vestigingsgrootte.

In verband met bovenstaande specifieke kenmerken van het WEA-Topsectorenbestand is het niet goed mogelijk om de resultaten van dit onderzoek te vergelijken met ander onderzoek omtrent topsectoren in de Nederlandse situatie (CBS, 2012; Hoevenagel, 2013).

Het WEA-Topsectorenbestand is vooral bedoeld om de topsectoren *onderling* te vergelijken op alle andere kenmerken dan bedrijfsgrootte, die in de WEA2012-vragenlijst aan de orde worden gesteld. Deze laatste vergelijking is voor alle items van de WEA-vragenlijst 2012 uitgevoerd, en deze vergelijking wordt samengevat in bijlage 2.

3 Beschrijving en vergelijking

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bespreekt de 'Monitor Topsectoren' van het CBS (CBS, 2012) en het 'Topsectorenpanel' van Panteia - met daarbinnen de 'Concurrentie- en innovatiemonitor Topsectoren' van Panteia en de Erasmus Universiteit Rotterdam (Hoevenagel, 2013).

Het verschil tussen deze onderzoeken en de WEA is dat de WEA meer aandacht besteedt aan sociale en niet-economische onderwerpen, zoals arbobeleid en personeelsbeleid. De overeenkomst is dat alle onderzoeken aandacht besteden aan aspecten van (sociale) innovatie.

3.2 'Monitor Topsectoren' van het CBS

Voor de 'Monitor Topsectoren' van het CBS zijn voor de negen topsectoren uitkomsten berekend voor bijna veertig indicatoren ingedeeld in vijf thema's: macro-economie, bedrijven, werkgelegenheid, innovatie en onderwijs. Voor alle indicatoren waren bij de eerste publicatie cijfers voor 2010 beschikbaar, en waar mogelijk werd ook 2011 berekend. Opdrachtgever was het Ministerie van Economische Zaken. Na een afbakening van de negen topsectoren (in overleg met het Ministerie van Economische Zaken) werden bedrijven aan de hand van hun economische hoofdactiviteit toegerekend aan een topsector. Vervolgens zijn de verschillende indicatoren berekend op basis van bestaande data uit de registraties en enquêtes van het CBS. Doel "was om een beeld te krijgen van de topsectoren in de vorm van (macro)economische indicatoren, ze te kunnen volgen door de tijd en zo bij te dragen aan het in beeld brengen van de ontwikkelingen in de topsectoren". De 'Monitor Topsectoren' bevat indicatoren op het gebied van macro-economie, bedrijven, werkgelegenheid, innovatie en onderwijs (CBS, 2012).

Onderzoeksbevindingen op basis van enerzijds de WEA en anderzijds de monitor van het CBS en het hierna te bespreken 'Topsectorenpanel' van Panteia laten zich niet goed vergelijken. De WEA wordt gemeten op vestigingsniveau (minimaal twee werkzame personen), terwijl bij de andere monitors/panels de gehele onderneming (met één of meer werkzame personen) de steekproefeenheid is. Daarnaast zijn er verschillen in de samenstelling en de benadering van de steekproef, en in het onderzoeksinstrument (onder andere in de formulering van de items).

3.3 Topsectorenpanel van Panteia

In het kader van het programmaonderzoek 'MKB en Ondernemerschap' heeft Panteia in 2012 het 'Topsectorenpanel' opgezet bestaande uit bedrijven uit de negen topsectoren (Hoevenagel, 2013). Het doel was om valide en actuele economische informatie op het niveau van de negen topsectoren te verschaffen. De thema's zijn onder andere het profiel van het bedrijf (basisgegevens), de innovatiekracht, de concurrentieperceptie, het specifieke ervaren ondernemingsklimaat, succesbepalende factoren, en de voortgang op doelstellingen en speerpunten van de afzonderlijke topsectoren. Dit onderzoeksprogramma wordt gefinan-

cierd door en vindt plaats in nauwe samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken.

De gegevens van het 'Topsectorenpanel' van Panteia hebben betrekking op bedrijven met één of meer werkzame personen. De bruto-respons van het 'Topsectorenpanel' bedroeg bij de eerste meting in de zomer van 2012 41%, ofwel 1.620 complete gesprekken met ondernemers uit de negen topsectoren. De gemiddelde gesprekstijd bedroeg ongeveer vijftien minuten. Wat betreft de representativiteit zijn er geen aanwijzingen gevonden, dat de ondernemers die hebben deelgenomen aan het 'Topsectorenpanel' een selectieve groep vormden uit de populatie van topsectoren. Er is aselect een steekproef getrokken uit de verschillende ledenlijsten en uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel. Panteia kwalificeert de validiteit, betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van het 'Topsectorenpanel' op grond van nader onderzoek als voldoende tot goed. In 2012 heeft via internet een tweede meting plaats gevonden. Er wordt gestreefd naar een toename van de panelomvang tot 2.000 ondernemers.

Voor 2013 werden drie metingen voorzien: de eerste telefonisch (in april); en de tweede en derde via internet (in juli en november). De bevroegde onderwerpen waren grotendeels gelijk aan de eerste meting in 2012.

'Concurrentie- en innovatiemonitor Topsectoren'

Met als doel uitspraken te kunnen doen over factoren die ten grondslag liggen aan succesvol ondernemerschap in de topsectoren, werkt Panteia/EIM samen met de Erasmus Universiteit Rotterdam. De basis hierbij vormen de Erasmus 'Concurrentie- en innovatiemonitor Topsectoren', die zich de afgelopen jaren richtte op standaard economische sectoren, en de kennis en expertise van Panteia/EIM die is opgedaan met het uitvoeren van het jaarlijkse onderzoek naar determinanten van bedrijfsprestaties. In 2012 heeft de eerste meting van de 'Concurrentie- en innovatiemonitor Topsectoren' plaatsgevonden als onderdeel van het 'Topsectorenpanel' (zie hiervoor). In de monitor wordt gekeken naar specifieke karakteristieken van de economische topsectoren en naar factoren die hier van belang worden geacht, zoals factoren die behoren tot de interne bedrijfsvoering en externe factoren zoals samenwerking en de rol van het (regionale) ondernemerschapklimaat. Om ontwikkelingen in de tijd te kunnen meten is de ontwikkelde vragenlijst ook in 2013 aan het Panteia/EIM 'Topsectorenpanel' voorgelegd (Hoevenagel, 2013).

Referenties

CBS (2012). *Monitor topsectoren: Methodebeschrijving en tabellenset*. Den Haag/Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek.

<http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/46E17CAF-48DD-4D64-9BFB-C6C871493139/0/monitortopsectorenmethodeentabellenweb.pdf>

Hoevenagel, R. (2013). *Topsectorenpanel; Methodologische verantwoording*. Zoetermeer: Panteia/EIM.

http://www.topsectorenonderzoek.nl/wp-content/uploads/Methodologie_TopsectorenPanel.pdf.

Koppes, L.L.J., De Vroome, E.M.M., Mars, G.M.J., Janssen B.J.M., Van Zwieten, M.H.J., & Van den Bossche, S.N.J. (2013). *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2012: Methodologie en globale resultaten*. Hoofddorp: TNO.

http://www.monitorarbeid.tno.nl/dynamics/modules/SFIL0100/view.php?fil_Id=53

Oeij, P.R.A., De Vroome, E.M.M., Kraan, K., Goudswaard, A., & Van den Bossche, S. (2013). *Werkgevers Enquête Arbeid 2012. Methodologie en beschrijvende resultaten*. Hoofddorp: TNO.

http://www.monitorarbeid.tno.nl/dynamics/modules/SFIL0100/view.php?fil_Id=64

Bijlage 1 Syntax topsectorenclassificatie¹

```
* Verander onderstaand 'SBI08' in de variabele waarin bij jou de 'SBI08'-indeling staat.
* We gaan uit van een alfanumerieke SBI2008-variabele 'SBI08', die LINKS is aangevuld met nullen.
* Bijvoorbeeld:
  011: 'Teelt van eenjarige gewassen';
  110: 'Vervaardiging van dranken'.
* Alfanumeriek zetten we om in alfanumeriek met expliciet 5 tekens (nodig of niet):.
alter type SBI08(a5).
* We vullen RECHTS aan met nullen (nodig of niet):.
compute SBI08=char.rpad(rtrim(SBI08),5,'0').
* We maken het numeriek met 5 digits:.
alter type SBI08(f5).
* Als variabele 'SBI08' in je file al numeriek is, dan begint het programma uiteraard pas hier.
* Voor de gewenste volgorde zetten we vast klaar:.
numeric T0,T1a,T1b,T1,T2,T3,T4,T5,T6,T7,T8,T9.
formats T0 to T9(f1).
* De recode's zijn gebaseerd op:
  'CBS (2012), Monitor topsectoren: Methodebeschrijving en tabellenset',
  respectievelijk 'Topsectorenclassificatie TNO.docx'.
recode
  SBI08(missing=sysmis)(01110 thru 01119=1)(01130 thru 01139=1)(01400 thru 01499=1)(01500 thru 01599=1)(01610 thru 01619=1)(01620 thru 01629=1)(01630 thru 01639=1)(01700 thru 01799=1)(03000 thru 03999=1)(10000 thru 10999=1)(11000 thru 11999=1)(else=0)into T1a/
  SBI08(missing=sysmis)(20150 thru 20159=1)(20200 thru 20299=1)(28300 thru 28399=1)(28930 thru 28939=1)(46110 thru 46119=1)(46210 thru 46219=1)(46230 thru 46239=1)(46240 thru 46249=1)(46300 thru 46399=1)(46610 thru 46619=1)(46682=1)(47110 thru 47119=1)(47200 thru 47299=1)(47810 thru 47819=1)(56000 thru 56999=1)(72111=1)(72191=1)(else=0)into T1b/
  SBI08(missing=sysmis)(01110 thru 01119=1)(01130 thru 01139=1)(01190 thru 01199=1)(01210 thru 01219=1)(01240 thru 01249=1)(01250 thru 01259=1)(01280 thru 01289=1)(01290 thru 01299=1)(01300 thru 01399=1)(01500 thru 01599=1)(01610 thru 01619=1)(01630 thru 01639=1)(01640 thru 01649=1)(46212=1)(46218=1)(46219=1)(46220 thru 46229=1)(46311=1)(72111=1)(72113=1)(72191=1)(72192=1)(72199=1)(82991=1)(else=0)into T2/
  SBI08(missing=sysmis)(09100 thru 09199=1)(30100 thru 30199=1)(33150 thru 33159=1)(36000 thru 36999=1)(37000 thru 37999=1)(38210 thru 38219=1)(42130 thru 42139=1)(42210 thru 42219=1)(42910 thru 42919=1)(71120 thru 71129=1)(72113=1)(72192=1)(72199=1)(else=0)into T3/
  SBI08(missing=sysmis)(06200 thru 06299=1)(09100 thru 09199=1)(27200 thru 27299=1)(35111=1)(35120 thru 35129=1)(35130 thru 35139=1)(35140 thru 35149=1)(35200 thru 35299=1)(35300 thru 35399=1)(72113=1)(72192=1)(72199=1)(else=0)into T4/
  SBI08(missing=sysmis)(19000 thru 19999=1)(20000 thru 20999=1)(22000 thru 22999=1)(else=0)into T5/
  SBI08(missing=sysmis)(22110 thru 22119=1)(22290 thru 22299=1)(24000 thru 24999=1)(25200 thru 25299=1)(25300 thru 25399=1)(25400 thru 25499=1)(25500 thru 25599=1)(25600 thru 25699=1)(25730 thru 25739=1)(25910 thru 25919=1)(25930 thru 25939=1)(25940 thru 25949=1)(25990 thru 25999=1)(26000 thru 26999=1)(27000 thru 27999=1)(28000 thru 28999=1)(29100 thru 29199=1)(29201=1)(29300 thru 29399=1)(30200 thru 30299=1)(30300 thru 30399=1)(30400 thru 30499=1)(30900 thru 30999=1)(32500 thru 32599=1)(33110 thru 33119=1)(33120 thru 33129=1)(33130 thru 33139=1)(33140 thru 33149=1)(33160 thru 33169=1)(33170 thru 33179=1)(33190 thru 33199=1)(33200 thru 33299=1)(62010 thru 62019=1)(71120 thru 71129=1)(71202=1)(72192=1)(else=0)into T6/
  SBI08(missing=sysmis)(21000 thru 21999=1)(26600 thru 26699=1)(32500 thru 32599=1)(72112=1)(72193=1)(else=0)into T7/
  SBI08(missing=sysmis)(49100 thru 49199=1)(49200 thru 49299=1)(49400 thru 49499=1)(49500 thru 49599=1)(50200 thru 50299=1)(50400 thru 50499=1)(51200 thru 51299=1)(52000 thru 52999=1)(53000 thru 53999=1)(else=0)into T8/
  SBI08(missing=sysmis)(58000 thru 58999=1)(59000 thru 59999=1)(70210 thru 70219=1)(71110 thru 71119=1)(73110 thru 73119=1)(74100 thru
```

¹ SPSS-syntaxfile: 'Topsectorenclassificatie TNO - Syntax.sps' (Filed in: '...Monitoring van Arbeid\deelprojecten 2007-2010\1 monitor-werknemers\NEA\NEA classificaties en vertaling NL EN\Topsectorenclassificatie TNO').

```

74199=1) (74201=1) (90011=1) (90012=1) (90020 thru 90029=1) (90030 thru
90039=1) (91019=1) (91021=1) (91030 thru 91039=1) (else=0) into T9/.
* Enkele uitzonderingen leiden tot:...
recode SBI08(46217=0) (46350 thru 46359=0) (47260 thru 47269=0) into T1b/.
compute T1=max(T1a,T1b).
compute T0=max(T1 to T9).
variable labels
T0 'Topsector (exclusief ledenlijst-informatie)'/
T1a '1a) Agro & food; productie & industrie'/
T1b '1b) Agro & food; handel & overig'/
T1 '1) Keten van de agro & food'/
T2 '2) Tuinbouw en uitgangsmaterialen'/
T3 '3) Water'/
T4 '4) Energie'/
T5 '5) Chemie'/
T6 '6) High tech systemen en materialen'/
T7 '7) Life sciences & health'/
T8 '8) Logistiek; transport & opslag'/
T9 '9) Creatieve industrie'/.
value labels T0 to T9 0 'Nee' 1 'Ja'.

* Het 'behoren tot meerdere sectoren'
kan in de Tabellenboektechnologie eenvoudig worden verdisconteerd:.
mrsets /mdgroup name=$Topsectoren, label="Topsectoren (exclusief ledenlijst-
informatie)",
variables=T1a to T9, value=1.
compute Total=1.
ctables /vlabels variables=all display=both /table
v01a[C][colpct.validn '' pct8.1 totals[count '']]
by Total[C]+(T0+$Topsectoren)[C]
/categories variables=all total=yes label='N' empty=exclude /slabels position=row.

```

Bijlage 2 Overzichtstabel WEA-Topsectorenonderzoek 2012

De eenheid van analyse is: 'Vestiging' (met ten minste twee werkenden).

De resultaten in onderstaande tabel zijn ongewogen (één vestiging blijft één vestiging, ongeacht de grootte van de vestiging, en ongeacht responspercentages en dergelijke).

Het WEA-Topsectorenbestand 2012 bestaat uit drie delen:

1. reguliere WEA2012-bestand, op grond van SBI-codes ingedeeld in 9 topsectoren ($N=5.230$);
2. ophoogdeel topsectoren op grond van SBI-codes ($N=260$);
3. ophoogdeel topsectoren op grond van ledenlijsten (53 cases in 'Water', en 19 cases in 'Energie').

Met uitzondering van deze laatste 53 cases in 'Water', en 19 cases in 'Energie' is de classificatie in topsectoren niet gebaseerd op ledenlijsten, alleen op SBI-codering.

Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson χ^2 test (horizontale vergelijkingen).

Gemiddelden zijn getoetst met de t-test (horizontale vergelijkingen).

Het contrast is telkens subgroep vs overige cases (gewogen deviatiecontrast).

▲: $p < 0,05$ (en ▼): significant hoge (lage) percentages en/of gemiddelden (2-zijdig), én Cohen's d effectgrootte is ten minste 0,20.

Open driehoekjes Δ: significant, maar Cohen's d effectgrootte is kleiner dan 0,20.

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*, 2nd ed. New York: Taylor & Francis.

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
N:	3.682	1.880	5.562	190	293	483	188	320	71	117	558	107	263	119
%:	66%	34%	100%	10%	16%	26%	10%	17%	3,8%	6,2%	30%	5,7%	14%	6,3%
MODULE 0. DATAVERZAMELINGS-KENMERKEN														
Herkomst topsectorinformatie [N=5.562]														
0 Reguliere deel: Topsector op grond van SBI	100%▲	82%▼	94%	91%▲	94%▲	92%▲	53%▼	61%▼	28%▼	100%▲	94%▲	37%▼	100%▲	100%▲
1 Ophoogdeel: Topsector op grond van SBI	0%▼	14%▲	5%	9%	6%▼	8%▼	47%▲	23%▲	45%▲	0%▼	6%▼	63%▲	0%▼	0%▼
2 Ophoogdeel: Topsector op grond van lijsten water en energie	0%▼	4%▲	1%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	17%▲	27%▲	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]											
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie	
Sector [12 hoofdgroepen] [N=5.490]															
1 Landbouw, bosbouw & visserij	0,1%▼	7%▲	2%	45%▲	0%▼	18%▲	61%▲	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
2 Industrie	8%▼	39%▲	18%	55%▲	4%▼	24%▼	0%▼	27%▼	79%▲	▲	58%▲	74%▲	0%▼	31%	100%
3 Bouwnijverheid	10%▲	2%▼	7%	0%	0%▼	0%▼	0%	11%▲	0%	0%	0%▼	0%	0%▼	0%	0%
4 Handel	17%▲	11%▼	15%	0%▼	57%▲	34%▲	31%▲	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
5 Horeca	3%▼	6%▲	4%	0%▼	38%▲	23%▲	0%▼	0%▼	0%	0%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
6 Vervoer & communicatie	3%▼	15%▲	7%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	100%	0%▼	0%▼
7 Financiële instellingen	5%▲	0%▼	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
8 Zakelijke dienstverlening	15%▼	17%▲	16%	0%▼	1%▼	1%▼	8%▼	60%▲	21%	0%▼	42%▲	26%▲	0%▼	33%▲	0%
9 Overheid	4%▲	0%▼	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
10 Onderwijs	12%▲	0%▼	8%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
11 Gezondheids- & welzijnszorg	15%▲	0%▼	10%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
12 Overige dienstverlening	7%▲	3%▼	5%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	2%	0%	0%	0%▼	0%	0%▼	36%▲	0%
SBI2008-letteraanduiding [N=5.490]															
A Landbouw, bosbouw en visserij	0,1%▼	7%▲	2%	45%▲	0%▼	18%▲	61%▲	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
B Delfstoffenwinning	0%▼	1%▲	0,2%	0%	0%	0%▼	0%	2%▲	21%▲	0%	0%▼	0%	0%	0%	0%
C Industrie	8%▼	35%▲	17%	55%▲	4%▼	24%▼	0%▼	22%▼	4%▼	▲	58%▲	74%▲	0%▼	0%▼	100%
D Energievoorziening	0%▼	2%▲	1%	0%	0%▼	0%▼	0%	0%▼	54%▲	0%	0%▼	0%	0%▼	0%	0%
E Waterbedrijven en afvalbeheer	0,2%▼	1%▲	0,4%	0%	0%	0%▼	0%	5%▲	0%	0%	0%▼	0%	0%	0%	0%
F Bouwnijverheid	10%▲	2%▼	7%	0%	0%▼	0%▼	0%	11%▲	0%	0%	0%▼	0%	0%▼	0%	0%
G Handel	17%▲	11%▼	15%	0%▼	57%▲	34%▲	31%▲	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
H Vervoer en opslag	2%▼	15%▲	6%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	100%	0%▼	0%▼
I Horeca	3%▼	6%▲	4%	0%▼	38%▲	23%▲	0%▼	0%▼	0%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼
J Informatie en communicatie	2%▼	7%▲	3%	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	0%▼	14%▲	0%▼	0%▼	42%▲	0%
K Financiële dienstverlening	5%▲	0%▼	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
L Verhuur en handel van onroerend goed	3%▲	0%▼	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
M Specialistische zakelijke diensten	5%▼	13%▲	8%	0%▼	1%▼	1%▼	8%▼	60%▲	21%	0%▼	28%▲	26%▲	0%▼	33%▲	0%
N Verhuur en overige zakelijke diensten	7%▲	0%▼	5%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
O Openbaar bestuur en overheidsdiensten	4%▲	0%▼	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
P Onderwijs	12%▲	0%▼	8%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Q Gezondheids- en welzijnszorg	15%▲	0%▼	10%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
R Cultuur, sport en recreatie	3%▲	2%▼	2%	0%	0%▼	0%▼	0%	0%▼	0%	0%	0%▼	0%	0%▼	25%▲	0%
S Overige dienstverlening	4%▲	0%▼	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
KvK-nummer bekend? [N=5.562]															
1 Nee, niet bekend	20%▲	8%▼	16%	6%	4%▼	5%▼	9%	21%▲	31%▲	6%	2%▼	4%	6%	4%	4%
2 Ja, wel bekend	80%▼	92%▲	84%	94%	96%▲	95%▲	91%	79%▼	69%▼	94%	98%▲	96%	94%	96%	96%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketens van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
Provincie [N=5.540]														
1 Groningen	3%	3%	3%	3%	2%	2%	1%	5%Δ	2%	4%	3%	4%	4%	4%
2 Friesland	3%▼	4%Δ	3%	7%	5%	6%Δ	3%	5%	2%	2%	3%▼	3%	5%	1%
3 Drenthe	2%	3%	3%	3%	2%	2%	2%	4%	13%▲	1%	3%	3%	1%	3%
4 Overijssel	7%	8%	7%	6%	7%	7%	3%▼	10%	17%▲	10%	10%Δ	7%	5%▼	6%
5 Gelderland	13%Δ	11%▼	12%	16%Δ	9%	12%	13%	9%	9%	7%	13%	14%	9%	12%
6 Utrecht	9%Δ	5%▼	7%	3%	7%	5%	1%▼	6%	2%	5%	8%Δ	5%	3%	5%
7 Noord-Holland	15%	15%	15%	9%▼	16%	13%	16%	11%	28%▲	11%	12%▼	15%	13%	38%▲
8 Zuid-Holland	21%	22%	21%	16%▼	23%	20%	36%▲	26%	4%▼	21%	17%▼	21%	30%▲	15%
9 Zeeland	2%	3%	2%	5%	3%	4%	3%	3%	6%	4%	2%	1%	3%	1%
10 Noord-Brabant	15%	17%	16%	21%	15%	17%	12%	14%	15%	15%	20%Δ	13%	17%	12%
11 Limburg	8%	7%	7%	7%	7%	7%	6%	5%	2%	14%▲	8%	7%	6%	3%
12 Flevoland	2%	3%	2%	5%	3%	4%	5%	1%▼	0%	6%▲	2%	7%▲	2%	0%
Methode van afname [N=5.562]														
1 Internet	90%Δ	89%▼	90%	84%▼	81%▼	82%▼	89%	92%	97%▲	93%	92%Δ	93%	86%	92%
2 Schriftelijk	10%▼	11%Δ	10%	16%Δ	19%▲	18%▲	11%	8%	3%▼	7%	8%▼	7%	14%	8%
MODULE 1. BEDRIJFSKENMERKEN														
1. Functie van respondent in dit bedrijf [N=5.555]														
1 Directeur/ eigenaar	38%▼	42%Δ	40%	52%▲	53%▲	53%▲	51%▲	36%▼	21%▼	26%▼	43%	30%▼	44%	42%
2 Hoofd/ medewerker P&O/ HRM	32%▼	37%Δ	34%	33%	15%▼	22%▼	34%	42%	52%▲	49%▲	41%	50%▲	37%	46%Δ
3 Bedrijfsleider/ vestigingsmanager	16%Δ	11%▼	14%	8%	23%▲	17%▲	7%	9%	8%	14%	8%▼	12%	10%	3%▼
4 Anders	14%Δ	10%▼	12%	7%	8%	8%	7%	13%Δ	18%▲	11%	9%	8%	10%	9%
2. Structuur van dit bedrijf [N=5.559]														
1 Zelfstandig (zonder bijkomende vestigingen)	45%▼	53%Δ	48%	57%	57%	57%Δ	63%▲	48%	28%▼	33%▼	52%	50%	51%	72%▲
2 Hoofdkantoor van een Nederlands bedrijf met meerdere vestigingen	14%	13%	14%	18%	9%▼	13%	9%	17%Δ	15%	10%	14%	19%	14%	8%
3 Hoofdkantoor van een buitenlands bedrijf met meerdere vestigingen	1%	2%	1%	2%	2%	2%	1%	2%	3%	3%	2%	0%	2%	0%
4 Vestiging van een Nederlands bedrijf	22%Δ	18%▼	21%	16%	24%Δ	21%	19%	22%	28%▲	18%	18%	12%	16%	11%▼
5 Vestiging van een buitenlands bedrijf	5%▼	10%▲	7%	4%▼	4%▼	4%▼	4%▼	8%	17%	32%▲	12%	14%	11%	5%
6 Anders	13%▲	4%▼	10%	4%	3%	3%	4%	3%	8%▲	3%	2%▼	5%	6%Δ	3%
3. Profit of non-profit bedrijf [N=5.556]														
1 Vooral een profit-karakter (streeft winst na)	62%▼	90%▲	72%	96%▲	96%▲	96%▲	90%	90%	80%▼	95%	93%Δ	79%▼	88%	74%▼
2 Zowel profit- als non-profit-karakter (afhankelijk van de situatie)	8%Δ	6%▼	7%	4%	4%	4%▼	6%	6%	10%	3%	6%	17%▲	6%	8%
3 Vooral een non-profit-karakter (streeft geen winst na)	30%▲	3%▼	21%	1%▼	1%▼	1%▼	4%	4%	10%▲	2%	1%▼	4%	5%	18%▲
5. Jaar van oprichting [Gemiddelde] [N=4.877]	1.974	1.975	1.974	1.961▼	1.975	1.970▼	1.975	1.979Δ	1.989▲	1.969	1.980Δ	1.981	1.973	1.974

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]									
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag

MODULE 2. ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN

6. Wat zijn de belangrijkste arbeidsrisico's in uw vestiging? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=5.562]														
a. Werkdruk	61%▲	50%▼	57%	36%▼	47%	43%▼	39%▼	59%▲	58%	44%	56%Δ	58%	50%	61%▲
b. Emotioneel zwaar werk	19%▲	3%▼	14%	5%	3%	4%	3%	3%	3%	0%▼	3%	5%	3%	8%▲
c. Agressie en geweld	15%▲	4%▼	11%	1%▼	19%▲	12%▲	0%▼	1%▼	1%	0%▼	1%▼	2%	3%	2%
d. Lichamelijke belasting (tillen, duwen en/of trekken)	38%▼	46%Δ	41%	69%▲	59%▲	63%▲	61%▲	37%▼	31%▼	60%▲	31%▼	16%▼	48%	18%▼
e. Beeldschermwerk	39%	39%	39%	16%▼	14%▼	15%▼	29%▼	57%▲	58%▲	38%	54%▲	47%	34%	60%▲
f. Langdurig in dezelfde (ongemakkelijke) houding werken	14%▼	17%Δ	15%	22%Δ	12%▼	16%	23%Δ	18%	24%	14%	18%	14%	16%	15%
g. Lawaai	11%▼	16%Δ	13%	25%▲	7%▼	14%	13%	23%▲	17%	22%	17%	11%	13%	7%▼
h. Knel-/ plet-/ snijgevaar	5%▼	10%▲	7%	15%Δ	12%	13%Δ	10%	13%	11%	10%	11%	4%▼	5%▼	2%▼
i. Valgevaar	7%	8%	7%	8%	2%▼	5%▼	5%	17%▲	15%▲	4%	6%▼	2%▼	13%Δ	3%▼
j. Aanrijdgevaar	5%▼	10%Δ	7%	10%	6%▼	8%	17%▲	8%	11%	10%	5%▼	3%▼	28%▲	3%▼
k. Gevaarlijke (chemische of biologische) stoffen	5%▼	11%▲	7%	9%	1%▼	4%▼	8%	10%	17%	45%▲	8%▼	26%▲	10%	1%▼
l. Straling	2%Δ	1%▼	1%	0%	0%	0%▼	0%	1%	7%▲	1%	1%	2%	1%	0%
m. Onregelmatige werktijden (bijvoorbeeld nachtarbeid, ploegendienst)	16%▼	21%Δ	18%	41%▲	22%	29%▲	14%▼	10%▼	23%	38%▲	10%▼	11%▼	37%▲	13%▼
n. Repeterend werk	8%▼	14%Δ	10%	27%▲	16%	20%▲	36%▲	5%▼	8%	20%	10%▼	14%	12%	6%▼
o. Andere arbeidsrisico's	4%	4%	4%	7%	4%	5%	5%	6%	10%▲	7%	3%	1%	3%	1%
p. Geen arbeidsrisico's	9%	7%	8%	3%▼	8%	6%	6%	7%	11%	2%▼	10%Δ	12%Δ	6%	12%
q. Weet niet	2%	2%	2%	4%	5%▲	5%Δ	3%	2%	1%	2%	2%	2%	2%	0%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
7. Welke nieuwe maatregelen heeft uw vestiging in de afgelopen twee jaar ingevoerd op het gebied van arbo en verzuim? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=5.562]														
a. Organisatorische verbeteringen (bijvoorbeeld aanstelling preventiemedewerker)	30%	29%	30%	36%▲	24%▼	29%	32%	30%	35%	36%	28%	30%	29%	19%▼
b. Technische verbeteringen (bijvoorbeeld afscherming van machineonderdelen)	20%▼	33%▲	24%	53%▲	23%▼	35%	42%▲	27%▼	41%	55%▲	31%	26%	27%	16%▼
c. Persoonlijke beschermingsmiddelen (bijvoorbeeld een helm of handschoenen)	22%▼	31%▲	25%	39%▲	20%▼	28%	36%	32%	31%	51%▲	29%	23%	38%▲	14%▼
d. Onderzoek naar arbeidsrisico's en klachten	26%	27%	27%	28%	22%▼	24%	26%	27%	35%	41%▲	23%▼	29%	31%	20%
e. Bevorderen van een gezonde leefstijl (bijvoorbeeld bedrijfsfitness)	20%	18%	19%	17%	11%▼	14%▼	15%	16%	34%▲	22%	18%	22%	22%	15%
f. Algemeen/ integraal beleid voor veilig en gezond werken	21%	21%	21%	16%	18%	17%▼	19%	23%	32%▲	33%▲	20%	19%	22%	14%
g. Prikkel om verzuim te voorkomen of terug te dringen	28%▲	24%▼	27%	21%	25%	23%	22%	22%	27%	29%	22%	22%	27%	23%
h. Begeleiding bij verzuim en re-integratie (bijvoorbeeld aanstelling verzuimcoördinator)	35%▲	30%▼	34%	31%	30%	30%	26%	28%	37%	36%	28%	36%	33%	28%
i. Voorlichting, training en deskundigheidsbevordering	26%▲	20%▼	24%	19%	17%	18%	17%	22%	30%	33%▲	17%▼	24%	23%	16%
j. Aanpassingen in het werk (bijvoorbeeld in functies of roosters)	24%▲	20%▼	22%	29%▲	24%	26%▲	28%▲	15%▼	21%	26%	15%▼	17%	19%	19%
k. Andere maatregelen	8%	9%	8%	10%	5%▼	7%	9%	10%	11%	11%	11%	11%	7%	12%
l. Geen maatregelen	19%	19%	19%	13%▼	25%▲	20%	17%	19%	20%	8%▼	20%	22%	17%	27%▲
m. Weet niet	3%	2%	2%	1%	4%▲	3%	1%	2%	1%	2%	2%	1%	2%	3%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
8. Heeft u maatregelen getroffen die specifiek zijn gericht op de arbeidsomstandigheden en/of het verzuim van medewerkers die niet in loondienst zijn van uw vestiging? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=5.562]														
a. Ja, voor ZZP-ers/freelancers	6%▼	8%▲	7%	8%	2%▼	4%▼	12%	16%▲	24%▲	6%	9%	4%	8%	6%
b. Ja, voor uitzendkrachten en/of gedetacheerden	9%▼	15%▲	11%	27%▲	8%▼	16%	26%▲	17%	25%▲	21%	13%▼	13%	17%	3%▼
c. Ja, voor vrijwilligers	3%▲	1%▼	2%	1%	0,3%	0,4%	1%	0,3%	1%	0%	0,4%	1%	1%	3%▲
d. Nee	81%▲	77%▼	80%	65%▼	85%▲	77%	64%▼	74%	68%	74%	80%▲	79%	75%	89%▲
e. Weet niet	4%	4%	4%	5%	6%▲	6%▲	5%	3%	1%	4%	3%	6%	4%	3%
9. Heeft uw vestiging een RI&E? [N=5.554]														
1 Ja	71%	73%	72%	86%▲	66%▼	74%	87%▲	73%	72%	84%▲	71%	81%▲	68%	56%▼
2 Nee	21%	22%	21%	7%▼	28%▲	20%	10%▼	22%	24%	13%▼	24%	13%▼	25%	35%▲
3 Weet niet	8%▲	6%▼	7%	7%	6%	6%	4%	6%	4%	3%	5%	6%	6%	8%
10. Heeft uw vestiging naar aanleiding van de RI&E een plan van aanpak gemaakt? [N=3.978]														
1 Ja	88%	88%	88%	88%	89%	88%	88%	91%	86%	94%	88%	90%	88%	82%
2 Nee	8%	6%	7%	4%	7%	5%	7%	5%	6%	1%▼	7%	6%	7%	15%▲
3 Weet niet	5%	5%	5%	8%	5%	6%	6%	5%	8%	5%	6%	5%	6%	3%
11. Zijn er in uw vestiging één of meer werknemers als preventiemedewerker aangewezen? [N=5.558]														
1 Ja, één werknemer	37%▼	41%▲	38%	42%	29%▼	34%▼	43%	45%	30%▼	44%	44%	50%	42%	38%
2 Ja, meerdere werknemers	16%	16%	16%	15%	18%	17%	20%	18%	23%	22%	14%	14%	15%	13%
3 Nee, de werkgever vervult zelf de taken van de preventiemedewerker	18%	18%	18%	27%▲	20%	23%▲	23%	14%▼	20%	13%	18%	18%	18%	16%
4 Nee, alleen op een andere vestiging/ de hoofdvestiging	6%▲	3%▼	5%	1%	4%	3%	1%	3%	7%▲	2%	3%	3%	4%	3%
5 Nee, er is/zijn geen preventiemedewerker aangesteld	20%	18%	19%	11%▼	23%▲	18%	11%▼	17%	18%	15%	19%	15%	18%	29%▲
6 Weet niet	3%	3%	3%	4%	4%	4%▲	2%	3%	3%	3%	3%	1%	3%	1%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]											
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie	
12. Hoe heeft u de verplichting tot inschakeling van een bedrijfsarts of arbodienstverlener geregeld? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=5.562]															
a. Ik heb dit geregeld in mijn contract met een externe arbodienst	62%	63%	63%	56%▽	51%▼	53%▼	58%	70%△	73%	79%▲	67%△	71%	58%	67%	
b. Ik heb dit geregeld via de interne arbodienst	6%△	3%▽	5%	2%	6%△	4%	2%	3%	6%	4%	1%▽	5%	3%	3%	
c. Ik heb dit geregeld via mijn verzuimverzekeraar/zorgverzekeraar	13%▽	17%△	15%	24%▲	19%	21%△	26%▲	16%	6%▼	15%	16%	12%	17%	15%	
d. Ik heb dit geregeld via mijn assurantië tussenpersoon/arboadviseur	4%▽	5%△	4%	8%	5%	6%	9%△	4%	1%	2%	5%	7%	8%△	0%▼	
e. Ik huur zelf een bedrijfsarts in	7%△	5%▽	7%	9%△	4%	6%	5%	6%	6%	3%	6%	7%	5%	3%	
f. Ik huur zelf een andere gecertificeerde arbodienstverlener in	3%	2%	2%	2%	1%	1%	2%	4%△	3%	1%	3%	1%	2%	1%	
g. Ik heb hierover niets geregeld	5%	6%	6%	5%	10%△	8%	5%	7%	6%	3%	6%	4%	7%	9%	
h. Anders	4%	3%	3%	2%	6%▲	5%△	2%	2%	4%	0%	2%	0%	5%△	2%	
i. Weet niet	4%	3%	4%	3%	6%▲	5%△	3%	1%▽	3%	3%	2%▽	4%	2%	4%	
13. In hoeverre bent u tevreden of ontevreden met de volgende diensten van uw aanbieder van arbodiensten?															
a. Advisering over uw RI&E [% tevreden of helemaal tevreden] [N=2.824]	72%	71%	71%	68%	79%▲	74%	75%	69%	79%	71%	69%	79%	70%	67%	
b. Toetsing van uw RI&E [% tevreden of helemaal tevreden] [N=2.769]	69%	71%	70%	66%	79%▲	73%	72%	70%	81%	71%	69%	78%	70%	64%	
c. Begeleiding van zieke werknemers bij terugkeer naar werk [% tevreden of helemaal tevreden] [N=4.105]	69%	69%	69%	73%	77%△	75%△	66%	67%	85%▲	71%	67%	77%	63%▽	76%	
d. Uitvoeren van PAGO [% tevreden of helemaal tevreden] [N=2.088]	62%	61%	62%	59%	61%	60%	52%	63%	76%	52%	60%	67%	69%△	58%	
e. Uitvoeren van aanstellingskeuring(en) [% tevreden of helemaal tevreden] [N=1.162]	59%	59%	59%	47%	61%	55%	50%	59%	79%▲	70%	53%	64%	68%	46%	

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
14. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?														
a. Onze vestiging is goed op de hoogte van de Arbowet [N=5.551]														
1 Oneens of helemaal oneens	6%	5%	6%	3%	4%	3%▼	4%	6%	0%▼	1%▼	8%Δ	4%	5%	11%▲
2 Neutraal	25%	25%	25%	29%	24%	26%	26%	28%	23%	22%	27%	22%	24%	29%
3 Eens of helemaal eens	69%	70%	69%	69%	73%	71%	70%	67%	77%	77%	65%▼	74%	71%	60%▼
b. De administratie rond de Arbowet kost veel tijd [N=5.539]														
1 Oneens of helemaal oneens	13%	12%	13%	7%▼	12%	10%	11%	13%	11%	9%	14%	10%	10%	17%
2 Neutraal	44%	46%	45%	43%	42%	42%	43%	50%	59%▲	43%	47%	50%	43%	51%
3 Eens of helemaal eens	43%	43%	43%	50%Δ	46%	47%Δ	47%	37%▼	30%▼	49%	39%▼	39%	47%	32%▼
c. De Arbowet- en regelgeving is onduidelijk [N=5.535]														
1 Oneens of helemaal oneens	26%Δ	21%▼	24%	19%	21%	20%	19%	19%	25%	21%	21%	22%	20%	24%
2 Neutraal	52%▼	56%Δ	53%	57%	51%	53%	61%	58%	56%	59%	57%	57%	57%	55%
3 Eens of helemaal eens	22%	23%	22%	24%	29%Δ	27%Δ	20%	23%	18%	21%	22%	21%	23%	21%
d. Onze vestiging ervaart regelmatig obstakels om te voldoen aan de Arbowet- en regelgeving [N=5.531]														
1 Oneens of helemaal oneens	45%	43%	45%	33%▼	44%	39%	35%▼	43%	49%	38%	51%▲	51%	42%	44%
2 Neutraal	38%	40%	39%	43%	37%	39%	40%	41%	38%	44%	39%	38%	39%	45%
3 Eens of helemaal eens	17%	17%	17%	24%▲	20%	21%Δ	25%▲	15%	13%	19%	11%▼	10%	20%	12%
e. Onze vestiging is goed op de hoogte van de Arbeidstijdenwet (ATW) [N=5.538]														
1 Oneens of helemaal oneens	7%	6%	7%	5%	5%	5%	3%	8%	0%▼	8%	9%Δ	7%	3%▼	9%
2 Neutraal	24%	22%	23%	23%	18%	20%	23%	23%	25%	17%	27%Δ	29%	19%	30%▲
3 Eens of helemaal eens	69%▼	72%Δ	70%	72%	77%Δ	75%	73%	69%	75%	75%	65%▼	64%	78%Δ	61%▼
f. Onze vestiging ervaart regelmatig obstakels om aan de ATW te voldoen [N=5.532]														
1 Oneens of helemaal oneens	52%	52%	52%	43%▼	49%	46%▼	43%▼	50%	54%	54%	59%▲	64%▲	43%▼	54%
2 Neutraal	35%	34%	35%	41%	36%	38%Δ	40%	37%	25%	34%	32%	32%	29%	39%
3 Eens of helemaal eens	13%	14%	13%	16%	15%	16%	16%	13%	21%	12%	9%▼	4%▼	27%▲	8%▼
15. Bestaat er in uw sector een brancheorganisatie? [N=5.559]														
1 Ja	68%	67%	68%	79%▲	72%	75%▲	87%▲	63%	51%▼	60%	61%▼	48%▼	73%Δ	55%▼
2 Nee	19%	20%	19%	9%▼	13%▼	11%▼	7%▼	28%▲	44%▲	26%	26%▲	37%▲	14%▼	29%▲
3 Weet niet	13%	13%	13%	12%	15%	14%	6%▼	9%▼	6%	15%	13%	15%	13%	17%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
16. Is deze brancheorganisatie actief op het gebied van arbo? [N=5.553]														
1 Ja	37%	38%	37%	57%▲	39%	46%▲	55%▲	34%	23%▼	29%▼	31%▼	16%▼	48%▲	24%▼
2 Nee	29%	28%	29%	13%▼	22%▼	19%▼	15%▼	35%▲	54%▲	32%	35%▲	50%▲	19%▼	43%▲
3 Weet niet	34%	34%	34%	30%	39%▲	36%	30%	31%	24%	38%	35%	34%	33%	33%
17. Van welke diensten van uw brancheorganisatie maakt u gebruik? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=2.058]														
a. Branche-RI&E	28%	27%	28%	33%	25%	29%	30%	24%	19%	29%	24%	29%	27%	48%▲
b. Verzuimmelding via brancheloket	6%	6%	6%	10%▲	7%	9%▲	11%▲	2%	0%	0%	5%	6%	6%	3%
c. Collectief contract met verzekeraar	21%	20%	21%	28%▲	26%	27%▲	22%	14%	13%	12%	18%	12%	14%	31%
d. Collectief contract met arbodienst	14%	14%	14%	19%	22%▲	21%▲	17%	11%	6%	6%	10%	6%	10%	14%
e. Cursusaanbod over arbo en verzuim	20%▲	16%▼	19%	15%	12%	13%	18%	15%	38%▲	12%	16%	12%	14%	24%
f. Informatie en advies over arbo, verzuim en/of re-integratie	45%▲	38%▼	42%	36%	36%	36%	38%	31%	44%	29%	38%	18%	42%	62%▲
g. Geen van deze	19%▼	27%▲	22%	27%	26%	26%	29%	27%	19%	26%	29%	29%	30%	14%
h. Anders	4%▼	7%▲	5%	6%	7%	7%	5%	7%	6%	12%	8%	12%	10%	3%
j. Weet niet	8%▲	4%▼	6%	6%	4%	5%	4%	9%▲	0%	6%	3%	12%	3%	0%
18. Hoe beoordeelt u de rol van de brancheorganisatie bij het ondersteunen van uw vestiging rondom arbobeleid? [N=1.573]														
1 Slecht	1%	1%	1%	0%	0%	0%	3%	0%	0%	4%	0%	0%	2%	0%
2 Matig	15%	14%	15%	14%	8%	11%	14%	19%	14%	17%	11%	0%	17%	26%
3 Voldoende	58%	55%	57%	53%	55%	54%	60%	57%	64%	58%	56%	36%	53%	43%
4 Goed	26%	30%	27%	33%	36%	34%	23%	24%	21%	21%	33%	64%▲	28%	30%
Gemiddelde [N=1.573]	3,1	3,1	3,1	3,2	3,3▲	3,2▲	3,0	3,1	3,1	3,0	3,2	3,6▲	3,1	3,0
19. Is er in uw branche een arbocatalogus opgesteld? [N=5.559]														
1 Ja	31%	30%	31%	46%▲	34%	39%▲	46%▲	28%	18%▼	30%	20%▼	19%▼	34%	21%▼
2 Nee	28%	28%	28%	17%▼	22%▼	20%▼	15%▼	31%	38%	25%	36%▲	43%▲	24%	44%▲
3 Weet niet	41%	42%	41%	36%	45%	41%	38%	41%	44%	45%	45%	38%	42%	35%
20. Wordt deze arbocatalogus door uw vestiging gebruikt? [N=1.696]														
1 Ja	71%	69%	70%	64%	84%▲	74%	68%	69%	77%	74%	64%	90%▲	64%	68%
2 Nee	20%	23%	21%	27%	11%▼	19%	26%	20%	15%	11%	26%	10%	31%▲	28%
3 Weet niet	10%	8%	9%	9%	5%	7%	6%	11%	8%	14%	10%	0%	4%	4%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketens van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
21. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?														
a. Brancheafspraken in CAO's of arbocatalogi leiden tot veranderingen die werknemers echt merken [N=5.540]														
1 Oneens of helemaal oneens	14%	15%	14%	20%Δ	15%	17%	19%	13%	7%	11%	16%	18%	10%▽	17%
2 Neutraal	55%▽	61%Δ	57%	51%▼	55%▽	53%▽	59%	60%	73%▲	66%	65%Δ	66%	58%	59%
3 Eens of helemaal eens	31%Δ	25%▽	29%	29%	30%Δ	30%Δ	22%	27%	20%	23%	19%▽	16%▼	31%Δ	24%
b. Werkgevers kunnen zelf het ziekteverzuim beperken [N=5.548]														
1 Oneens of helemaal oneens	4%	5%	4%	6%	8%Δ	7%Δ	7%	4%	4%	4%	2%▽	2%	7%	3%
2 Neutraal	18%	18%	18%	22%	19%	20%	22%	18%	13%	10%▼	17%	19%	17%	17%
3 Eens of helemaal eens	78%	77%	78%	72%	73%	73%▽	71%▽	78%	83%	85%▲	80%Δ	79%	75%	80%
c. In onze vestiging vindt overleg plaats met werknemers over arbeids- en rusttijden [N=5.541]														
1 Oneens of helemaal oneens	11%▽	13%Δ	12%	9%	12%	11%	10%	16%	14%	17%	15%	11%	9%▽	17%
2 Neutraal	20%	19%	20%	14%▽	19%	17%	13%▽	18%	15%	16%	20%	28%▲	21%	20%
3 Eens of helemaal eens	69%	68%	68%	77%▲	69%	72%Δ	77%▲	66%	70%	67%	64%▽	61%	70%	63%
d. In onze vestiging vindt overleg plaats met werknemers over arbo en verzuim [N=5.539]														
1 Oneens of helemaal oneens	8%▽	10%Δ	9%	8%	16%▲	13%Δ	9%	9%	7%	12%	10%	6%	6%▽	13%
2 Neutraal	19%	19%	19%	19%	24%Δ	22%	20%	18%	11%	12%▼	17%	21%	25%Δ	18%
3 Eens of helemaal eens	73%Δ	70%▽	72%	73%	60%▼	65%▽	71%	73%	82%▲	76%	72%	73%	69%	69%
e. In onze vestiging wordt een medewerker met een ongezonde leefstijl en werkstijl daarop aangesproken [N=5.539]														
1 Oneens of helemaal oneens	19%	20%	20%	14%▽	19%	17%	19%	20%	23%	21%	20%	23%	17%	27%Δ
2 Neutraal	34%Δ	30%▽	33%	34%	29%	31%	29%	34%	28%	34%	29%	35%	24%▽	31%
3 Eens of helemaal eens	46%▽	50%Δ	48%	52%	52%	52%	52%	46%	49%	45%	51%	42%	59%▲	42%
f. In onze vestiging treffen we maatregelen zodat werknemers langer kunnen doorwerken [N=5.541]														
1 Oneens of helemaal oneens	15%	16%	16%	13%	16%	15%	13%	12%▽	21%	18%	15%	22%	16%	24%▲
2 Neutraal	41%	41%	41%	43%	47%Δ	45%	37%	44%	41%	40%	41%	38%	38%	46%
3 Eens of helemaal eens	44%	42%	43%	45%	37%	40%	49%Δ	45%	38%	42%	44%	39%	47%	31%▼

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
22. Hoe groot of klein acht u de kans dat de Inspectie SZW (Arbeidsinspectie) uw vestiging controleert? [N=5.560]														
1 Zeer klein	16%Δ	11%▽	14%	7%	12%	10%	4%▼	11%	10%	7%	13%Δ	7%	9%	19%▲
2 Klein	23%Δ	20%▽	22%	16%	16%	16%▽	12%▼	26%Δ	28%	7%▼	24%Δ	22%	22%	24%
3 Groot noch klein	49%▽	55%Δ	51%	56%	55%	55%	65%▲	52%	49%	48%	55%	59%	54%	53%
4 Groot	11%▽	13%Δ	11%	18%Δ	14%	16%Δ	18%Δ	9%▽	7%	32%▲	6%▼	11%	12%	4%▼
5 Zeer groot	2%	2%	2%	2%	3%	2%	2%	2%	6%	7%▲	1%	0%	3%	0%
Gemiddelde [N=5.560]	2,6▽	2,8Δ	2,7	2,9Δ	2,8	2,8Δ	3,0▲	2,7▽	2,7	3,2▲	2,6▼	2,7	2,8	2,4▼
23. Stelt uw verzekeraar uw vestiging (extra) premiekorting in het vooruitzicht bij het aantoonbaar verbeteren van arbeidsomstandigheden en verzuim? [N=5.560]														
1 Ja, onze zorgverzekeraar doet dat	2%	2%	2%	2%	5%▲	4%Δ	2%	0,3%▽	1%	3%	1%▽	2%	1%	1%
2 Ja, onze verzuimverzekeraar doet dat	3%	4%	4%	4%	2%	3%	5%	3%	3%	5%	4%	6%	6%	3%
3 Ja, onze zorgverzekeraar en verzuimverzekeraar doen dat	1%	2%	1%	5%▲	1%	3%	5%▲	2%	0%	0%	2%	2%	1%	2%
4 Nee	43%	45%	44%	39%	39%▽	39%▽	44%	49%	39%	53%	44%	48%	49%	45%
5 Weet niet	50%	48%	49%	50%	52%	51%	44%	45%	56%	38%▽	50%	43%	43%	50%
24. Heeft uw vestiging wel eens gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het loon van zieke werknemers (gedeeltelijk) in te houden of hen te ontslaan, indien zij onvoldoende meewerken aan hun re-integratie? [N=5.558]														
1 Ja, wel eens loon ingehouden	11%	10%	11%	11%	9%	10%	8%	8%	6%	18%▲	8%	15%	13%	6%
2 Ja, wel eens ontslag	2%	2%	2%	1%	2%	1%	1%	2%	0%	3%	3%	3%	2%	3%
3 Ja, zowel wel eens loon ingehouden als wel eens ontslag	5%	6%	5%	5%	8%	7%	6%	2%▼	6%	7%	4%▽	4%	10%Δ	6%
4 Nee, maar dat sluiten wij niet uit	48%	50%	49%	51%	42%▽	46%▽	52%	55%	56%	54%	53%	51%	47%	50%
5 Nee, vinden wij niet nodig	22%	24%	23%	26%	27%	27%	27%	26%	24%	12%▼	27%	20%	20%	24%
6 Weet niet	12%Δ	8%▽	10%	7%	12%Δ	10%	6%	7%	8%	7%	6%▽	7%	9%	12%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
25. Bent u bekend met de volgende regelingen voor ouderen en gedeeltelijk arbeidsongeschikten?														
a. 'Premiekorting bij aanname van 50-plusser' [N=5.556] [% ja]	58% ▽	64% Δ	60%	66%	55% ▼	59% ▽	67%	62%	66%	81% ▲	64%	67%	66%	61%
b. 'Loonkostencompensatie bij ziekte van aangenomen werkloze 55-plusser' [N=5.555] [% ja]	46% ▽	50% Δ	47%	48%	47%	48%	51%	48%	49%	56%	49%	56%	57% Δ	45%
c. 'No-riskpolis bij ziekte en arbeidsongeschiktheid (in de eerste 5 jaar na aanname)' [N=5.552] [% ja]	45% ▽	48% Δ	46%	48%	45%	46%	48%	43% ▽	52%	51%	48%	56%	53%	45%
d. 'Subsidie voor aanpassing van de werkplek' [N=5.555] [% ja]	58%	58%	58%	63%	48% ▼	54% ▽	63%	57%	66%	69% ▲	60%	66%	60%	55%
e. 'Jobcoach: vergoeding voor extra begeleiding op het werk' [N=5.552] [% ja]	44%	43%	44%	47%	49% Δ	49% Δ	48%	39%	48%	40%	42%	44%	39%	31% ▼
f. 'Proefplaatsing van maximaal 3 maanden zonder salaris te hoeven betalen' [N=5.554] [% ja]	50%	52%	51%	49%	52%	51%	51%	51%	55%	56%	53%	57%	53%	42% ▼
g. 'Loondispensatie voor Wajonger' [N=5.551] [% ja]	61%	63%	62%	66%	66%	66%	63%	63%	56%	70%	63%	63%	65%	57%
h. 'Premiekortingen of vrijstellingen bij aanname van arbeidsgehandicapte of Wajonger' [N=5.553] [% ja]	65% ▽	68% Δ	66%	73%	66%	69%	72%	65%	72%	74%	66%	72%	68%	63%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketens van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
26. Heeft uw vestiging een of meer van deze regelingen gebruikt bij het in dienst nemen van ouderen en gedeeltelijk arbeidsongeschikten?														
a. 'Premiekorting bij aanname van 50-plusser' [N=3.307]														
1 Ja	32% Δ	28% ∇	30%	23%	26%	25%	32%	24%	30%	31%	27%	31%	40% \blacktriangle	20%
2 Nee	60% ∇	66% Δ	62%	65%	69%	67%	65%	70%	66%	63%	68%	65%	53% \blacktriangledown	77% \blacktriangle
3 Weet niet	8% Δ	6% ∇	7%	12% \blacktriangle	4%	8%	3%	6%	4%	6%	5%	4%	8%	3%
b. 'Loonkostencompensatie bij ziekte van aangenomen werkloze 55-plusser' [N=2.608]														
1 Ja	13%	11%	12%	9%	12%	11%	15%	7%	6%	14%	10%	10%	17% \blacktriangle	4%
2 Nee	77% ∇	83% Δ	79%	81%	82%	82%	82%	86%	91%	78%	84%	83%	75% \blacktriangledown	94% \blacktriangle
3 Weet niet	10% Δ	6% ∇	9%	10%	6%	7%	3%	7%	3%	8%	6%	7%	7%	2%
c. 'No-riskpolis bij ziekte en arbeidsongeschiktheid (in de eerste 5 jaar na aanname)' [N=2.553]														
1 Ja	32%	29%	31%	32%	31%	32%	28%	25%	16%	28%	27%	37%	40% \blacktriangle	19%
2 Nee	58% ∇	65% Δ	60%	63%	65%	64%	69%	70%	76%	65%	65%	58%	52% \blacktriangledown	79% \blacktriangle
3 Weet niet	10% Δ	6% ∇	8%	5%	4%	5%	3%	5%	8%	7%	7%	5%	9%	2%
d. 'Subsidie voor aanpassing van de werkplek' [N=3.214]														
1 Ja	24% Δ	19% ∇	22%	18%	22%	20%	14%	15%	15%	22%	18%	23%	24%	17%
2 Nee	66% ∇	74% Δ	69%	78%	72%	75%	82%	75%	81%	68%	75%	69%	69%	81%
3 Weet niet	11% Δ	6% ∇	9%	4%	6%	5%	4%	10% \blacktriangle	4%	10%	6%	8%	8%	2%
e. 'Jobcoach: vergoeding voor extra begeleiding op het werk' [N=2.421]														
1 Ja	29%	28%	29%	31%	48% \blacktriangle	41% \blacktriangle	27%	12% \blacktriangledown	12% \blacktriangledown	32%	24%	28%	27%	14% \blacktriangledown
2 Nee	61% ∇	67% Δ	63%	66%	50% \blacktriangledown	56% \blacktriangledown	70%	85% \blacktriangle	82%	60%	71%	68%	59%	86% \blacktriangle
3 Weet niet	9% Δ	5% ∇	8%	2%	3%	3% ∇	3%	3%	6%	9%	4%	4%	14% \blacktriangle	0%
f. 'Proefplaatsing van maximaal 3 maanden zonder salaris te hoeven betalen' [N=2.800]														
1 Ja	35%	35%	35%	25% \blacktriangledown	47% \blacktriangle	38%	31%	33%	15% \blacktriangledown	40%	36%	26%	40%	22%
2 Nee	57% ∇	60%	58%	71% \blacktriangle	51% \blacktriangle	58%	68%	60%	79% \blacktriangle	52%	59%	67%	52% \blacktriangledown	74% \blacktriangle
3 Weet niet	8% Δ	5% ∇	7%	4%	3%	3%	1%	7%	5%	8%	5%	7%	8%	4%
g. 'Loondispensatie voor Wajonger' [N=3.423]														
1 Ja	25%	25%	25%	32%	44% \blacktriangle	39% \blacktriangle	31%	17% \blacktriangledown	13%	22%	21% ∇	19%	22%	15% \blacktriangledown
2 Nee	65% ∇	69% Δ	67%	65%	54% \blacktriangledown	58% \blacktriangledown	67%	75% Δ	83%	73%	72%	75%	68%	82% \blacktriangle
3 Weet niet	9% Δ	5% ∇	8%	3%	2% ∇	3% ∇	3%	7%	5%	5%	7%	6%	10% \blacktriangle	3%
h. 'Premiekortingen of vrijstellingen bij aanname van arbeidsgehandicapte van Wajonger' [N=3.646]														
1 Ja	27%	28%	27%	28%	43% \blacktriangle	37% \blacktriangle	31%	20% \blacktriangledown	12% \blacktriangledown	30%	23% ∇	25%	26%	23%
2 Nee	63% ∇	66% Δ	64%	66%	53% \blacktriangledown	59% \blacktriangledown	66%	73% Δ	80% \blacktriangle	64%	70%	68%	63%	74%
3 Weet niet	10% Δ	6% ∇	9%	5%	4%	4%	2%	7%	8%	6%	6%	8%	11% \blacktriangle	3%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
MODULE 3. ARBEIDSVERHOUDINGEN EN ARBEIDSVOORWAARDEN														
27. Is er in uw vestiging een OR of PVT? [N=5.560]														
1 Ja, een OR	38% Δ	29% ∇	35%	27%	24% ∇	25% ∇	20% \blacktriangledown	33%	37%	38% Δ	28%	36%	29%	34%
2 Ja, een PVT	9%	8%	9%	4% ∇	7%	6% ∇	9%	9%	13%	12%	10%	7%	9%	4%
3 Nee	52% ∇	62% Δ	56%	69% Δ	68% Δ	68% Δ	72% \blacktriangle	58%	49% \blacktriangledown	50% \blacktriangledown	62%	57%	62%	61%
4 Weet niet	0,5%	0,4%	0,5%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0,2%	0%	0,4%	1%
28. Hoe tevreden of ontevreden bent u over het functioneren van de OR en/of PVT? [1=zeer ontevreden – 10=zeer tevreden] [Gemiddelde] [N=2.436]	6,6	6,5	6,6	6,7	6,7	6,7	6,3	6,4	6,3	6,8	6,6	6,7	6,3	6,5
29. Is uw vestiging lid van een werkgeversvereniging (ook wel: branchevereniging)? [N=5.558]														
1 Ja	57% Δ	53% ∇	56%	64% \blacktriangle	58%	60% \blacktriangle	66% \blacktriangle	48%	37% \blacktriangledown	49%	49% ∇	40% \blacktriangledown	55%	39% \blacktriangledown
2 Nee	35% ∇	40% Δ	37%	23% \blacktriangledown	31% \blacktriangledown	28% \blacktriangledown	28% \blacktriangledown	46% Δ	56% \blacktriangle	47%	46% Δ	55% \blacktriangle	36%	52% \blacktriangle
3 Weet niet	8%	8%	8%	13% \blacktriangle	11% Δ	12% \blacktriangle	6%	6%	7%	4%	5% ∇	5%	9%	9%
30. Hoe tevredenheid of ontevreden bent u met de behartiging van uw belangen door de werkgeversorganisatie? [1=zeer ontevreden – 10=zeer tevreden] [Gemiddelde] [N=3.094]	6,7	6,7	6,7	6,8	6,8	6,8	6,7	6,6	6,8	6,7	6,8	6,9	6,7	6,7
31. Valt uw vestiging onder een CAO? [N=5.558]														
1 Ja, vestiging valt onder ondernemings-CAO	9% ∇	11% Δ	10%	15% Δ	15% Δ	15% Δ	6% ∇	7% ∇	11%	22% \blacktriangle	6% \blacktriangledown	11%	16% Δ	6%
2 Ja, vestiging valt onder bedrijfstak-CAO	46% ∇	50% Δ	47%	67% \blacktriangle	66% \blacktriangle	67% \blacktriangle	78% \blacktriangle	42% ∇	27% \blacktriangledown	20% \blacktriangledown	46% ∇	27% \blacktriangledown	46%	36% \blacktriangledown
3 Ja, vestiging valt onder arbeidsvoorwaardenregeling voor overheidspersoneel	8% \blacktriangle	1% \blacktriangledown	5%	0%	0%	0% ∇	0%	2% Δ	0%	1%	0,2%	1%	2%	2%
4 Ja, vestiging valt onder andere CAO-vorm	8% Δ	3% ∇	6%	4%	4%	4%	4%	3%	0%	4%	2%	5%	2%	3%
5 Nee, vestiging valt niet onder een CAO, maar volgt een bepaalde CAO wel geheel	2%	2%	2%	1%	1%	1% ∇	1%	2%	1%	3%	2%	4%	4% Δ	5% \blacktriangle
6 Nee, vestiging valt niet onder een CAO, maar volgt een bepaalde CAO wel gedeeltelijk	4%	5%	5%	1% \blacktriangledown	2% ∇	1% \blacktriangledown	4%	9% \blacktriangle	7%	11% \blacktriangle	6%	7%	4%	7%
7 Nee, vestiging valt niet onder een CAO	21% ∇	26% Δ	23%	9% \blacktriangledown	9% \blacktriangledown	9% \blacktriangledown	6% \blacktriangledown	34% \blacktriangle	52% \blacktriangle	38% \blacktriangle	34% \blacktriangle	43% \blacktriangle	24%	39% \blacktriangle
8 Weet niet	3%	2%	3%	3%	4%	3%	1%	1%	1%	0%	3%	3%	1%	2%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketens van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
32a. Hoe tevreden of ontevreden bent u met de CAO of arbeidsvoorwaardenregeling? [1=zeer ontevreden – 10=zeer tevreden] [Gemiddelde] [N=2.987]	6,7	6,7	6,7	6,5▼	6,7	6,6	6,8	6,8	7,0	6,7	6,8	7,0	6,6	6,7
32b. Hoe tevreden of ontevreden bent u met de CAO of arbeidsvoorwaardenregeling? [N=4.141]														
1 Ik geef wél een rapportcijfer	74%Δ	69%▽	72%	75%	67%	70%	68%	64%	70%	75%	69%	74%	64%	74%
2 Ik geef geen rapportcijfer, want ik heb daarover geen mening	21%▽	25%Δ	22%	18%▽	26%	23%	26%	28%	24%	19%	25%	19%	31%Δ	22%
3 Ik geef geen rapportcijfer, want ik ben onvoldoende bekend met de CAO	6%	6%	6%	7%	6%	6%	6%	8%	6%	6%	6%	7%	5%	4%
33. Heeft u de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt van gelden van een O&O fonds? [N=5.550]														
1 Nee, er bestaat geen O&O-fonds in onze bedrijfstak	20%Δ	17%▽	19%	17%	14%	15%	10%▼	20%	25%	26%▲	15%	26%▲	16%	29%▲
2 Nee, ik heb er nog nooit van gehoord	46%	45%	45%	44%	59%▲	53%▲	44%	39%▽	48%	47%	41%▽	53%	35%▼	55%▲
3 Er bestaat wel een O&O-fonds maar ik heb er geen gebruik van gemaakt	14%	14%	14%	17%	13%	14%	21%▲	12%	8%	15%	14%	7%▼	21%▲	8%
4 Ja, ik heb gebruik gemaakt van een O&O-fonds	20%▽	24%Δ	21%	22%	15%▼	17%▽	25%	29%Δ	18%	12%▼	30%▲	13%▼	27%	8%▼
34. Is er in uw vestiging werkoverleg met medewerkers? [N=5.559]														
1 Nee, nooit	2%	3%	2%	2%	4%	3%	3%	2%	0%	2%	2%	1%	4%	2%
2 Ja, eens in de paar jaar	1%	2%	2%	3%	2%	2%	1%	0,3%▽	0%	1%	1%	3%	5%▲	0%
3 Ja, jaarlijks	4%▽	5%Δ	4%	5%	5%	5%	7%	3%	1%	5%	3%▽	6%	10%▲	8%
4 Ja, meerdere keren per jaar	48%Δ	44%▽	46%	51%	45%	47%	42%	43%	34%	51%	47%Δ	43%	39%	28%▼
5 Ja, meerdere keren per maand	29%Δ	25%▽	27%	16%▼	20%▽	18%▼	22%	32%Δ	45%▲	21%	27%	36%▲	18%▽	35%▲
6 Ja, meerdere keren per week	11%▽	15%Δ	12%	16%	16%	16%	18%	15%	8%	11%	15%	10%	14%	23%▲
7 Ja, maar weet niet hoe vaak	5%▽	7%Δ	6%	8%	8%	8%	7%	6%	11%	9%	3%▼	2%▼	11%Δ	5%
35. Is er in uw vestiging een klachtenregeling voor het personeel? [N=5.557]														
1 Ja	60%▲	50%▼	57%	44%	51%	48%	40%▼	54%	63%▲	59%	50%	52%	51%	40%▼
2 Nee	36%▽	46%Δ	40%	51%	44%	47%	55%Δ	42%	32%▼	37%▽	47%	46%	44%	55%Δ
3 Weet niet	3%	4%	4%	5%	5%	5%	5%	3%	4%	4%	3%	2%	5%	5%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]											
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie	
36. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe tevreden of ontevreden u bent over de wijze waarop de volgende arbeidsvoorwaarden in uw vestiging geregeld zijn? [1=zeer ontevreden – 10=zeer tevreden]															
a. 'Salarissystematiek' [Gemiddelde] [N=5.134]	7,2	7,2	7,2	7,2	7,4▲	7,3▲	7,1	7,1	7,2	7,1	7,2	7,3	7,2	7,1	
b. 'Resultaatgerichte beloning/ prestatiebeloning' [Gemiddelde] [N=3.953]	6,4▼	6,5▲	6,4	6,1▼	6,4	6,3▼	6,2▼	6,6	6,9	6,4	6,8▲	6,7	6,4	6,3	
c. 'Pensioenregeling' [Gemiddelde] [N=5.065]	7,2▲	7,1▼	7,2	7,1	7,2	7,2	7,1	7,0	7,4	7,1	7,1	7,4	7,2	7,0	
d. 'Reiskostenvergoeding' [Gemiddelde] [N=4.916]	7,1▼	7,2▲	7,1	6,8▼	7,0▼	6,9▼	6,9▼	7,2	7,6▲	7,4	7,3▲	7,5▲	7,0	7,4	
e. 'Mogelijkheden om zelf arbeidsvoorwaarden samen te stellen' [Gemiddelde] [N=3.671]	5,9	6,0	5,9	5,4▼	5,7▼	5,6▼	5,8	6,3▲	6,3	5,9	6,1▲	6,6▲	5,8	6,3	
f. 'Functionerings- en/of beoordelingsgesprekken' [Gemiddelde] [N=5.042]	7,0▲	6,9▼	7,0	6,7	6,9	6,8	6,8	7,0	7,2	6,7	7,0	7,2▲	6,6▼	7,0	
g. 'Promotie- en loopbaanmogelijkheden' [Gemiddelde] [N=4.667]	6,5▼	6,6▲	6,5	6,4	6,6	6,5	6,5	6,8▲	6,8	6,3▼	6,7▲	6,7	6,4	6,3	
h. 'Scholings- en opleidingsmogelijkheden' [Gemiddelde] [N=5.058]	7,3	7,2	7,3	7,2	7,3	7,2	7,0▼	7,3	7,6▲	7,1	7,3	7,4	7,1	7,1	
i. 'Mogelijkheden om in deeltijd te werken' [Gemiddelde] [N=4.919]	7,6▲	7,2▼	7,4	7,0	7,4▲	7,3	7,1	7,2	7,4	7,2	7,2	7,9▲	6,5▼	7,7▲	
j. 'Flexibele werktijden' [Gemiddelde] [N=4.727]	7,0	7,1	7,1	6,7▼	7,4▲	7,1	7,1	7,2	7,3	7,2	7,3	7,4	6,5▼	7,5▲	
k. 'Thuiswerkregeling' [Gemiddelde] [N=3.558]	6,0	5,9	5,9	4,8▼	4,6▼	4,7▼	5,6	6,5▲	7,0▲	6,3	6,4▲	6,4	5,2▼	6,4▲	
l. 'Verlof- en vakantiemogelijkheden' [Gemiddelde] [N=5.333]	7,6	7,7	7,6	7,6	7,7	7,6	7,5▼	7,8	8,0▲	7,7	7,8▲	7,8	7,4▼	7,9	
m. 'Overlegmogelijkheden' [Gemiddelde] [N=5.301]	7,9	7,8	7,8	7,7	7,8	7,8	7,7	7,8	8,0	7,8	7,9▲	7,9	7,5▼	7,9	

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketens van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
37. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe belangrijk of onbelangrijk u de volgende onderwerpen vindt voor uw vestiging? [1=zeer onbelangrijk – 10=zeer belangrijk]														
a. 'Het bestaan van vakbonden' [Gemiddelde] [N=4.795]	5,6▲	5,0▼	5,4	5,2	5,6▲	5,4▲	4,9	4,7▼	5,1	5,0	4,6▼	5,0	5,3Δ	4,7
b. 'Het bestaan van personeelsvertegenwoordigingen (zoals een OR)' [Gemiddelde] [N=4.527]	6,3▲	5,8▼	6,2	5,7	6,1	6,0	5,3▼	5,8	6,4	6,5▲	5,7	6,0	6,0	5,4▼
c. 'Het bestaan van CAO's' [Gemiddelde] [N=4.983]	7,0▲	6,5▼	6,8	7,0▲	7,3▲	7,2▲	7,0▲	6,1▼	6,2	6,3	6,0▼	6,2	6,8	6,0▼
d. 'Het bestaan van werkgeversorganisaties' [Gemiddelde] [N=4.796]	6,8Δ	6,5▼	6,7	6,8▲	6,9▲	6,9▲	6,8▲	6,2▼	6,5	6,6	6,2▼	6,2	6,7Δ	5,7▼
e. 'Het bestaan van PBO's (publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie), zoals productschappen en bedrijfschappen' [Gemiddelde] [N=3.270]	5,3	5,2	5,3	5,9▲	5,8▲	5,9▲	5,5	4,8▼	5,2	5,2	4,8▼	4,7▼	5,5	4,3▼
f. 'Het bestaan van Opleidings- & Ontwikkelingsfondsen (O&O)' [Gemiddelde] [N=4.049]	6,6Δ	6,5▼	6,6	6,6	6,5	6,6	6,3	6,4	6,5	6,0▼	6,5	6,7	6,7	5,9▼
38. Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe tevreden of ontevreden u bent over de behartiging van werknemersbelangen door de onderstaande personen of partijen? [1=zeer ontevreden – 10=zeer tevreden]														
a. 'Personeelszaken' [Gemiddelde] [N=4.215]	7,3	7,3	7,3	7,5	7,1▼	7,3	7,5	7,4	7,6	7,5	7,4	7,4	7,2	7,1
b. 'Direct leidinggevenden van medewerkers' [Gemiddelde] [N=4.707]	7,3	7,3	7,3	7,3	7,4	7,4	7,3	7,2	7,4	7,3	7,4Δ	7,3	7,2	7,1▼
c. 'Ondernemingsraad (OR), medezeggenschapsraad (MR) of personeelsvertegenwoordiging (PVT)' [Gemiddelde] [N=3.030]	6,7	6,6	6,7	6,6	6,9▲	6,8	6,6	6,6	6,4	6,8	6,6	6,7	6,4	6,5
d. 'De vakbond' [Gemiddelde] [N=2.757]	5,8Δ	5,4▼	5,7	5,3	5,8▲	5,6	5,0▼	5,5	5,4	5,5	5,2▼	5,6	5,5	5,6

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
39. In hoeverre is er veel of weinig ruimte in uw situatie voor individueel maatwerk over de volgende onderwerpen?														
a. 'Salaris van medewerkers' [N=5.378] [% veel of heel veel ruimte]	26%▼	34%▲	29%	23%▼	28%▼	26%▼	30%	41%▲	31%	38%	44%▲	40%	25%▼	32%
b. 'Werktijden van medewerkers' [N=5.423] [% veel of heel veel ruimte]	46%	49%	47%	39%▼	58%▲	50%	54%	50%	51%	44%	52%	60%▲	35%▼	59%▲
c. 'Werkprestaties van medewerkers' [N=5.359] [% veel of heel veel ruimte]	52%	53%	53%	42%▼	56%	50%	56%	54%	61%	54%	58%▲	62%	45%▼	64%▲
d. 'Ontwikkeling/opleiding van medewerkers' [N=5.373] [% veel of heel veel ruimte]	63%	63%	63%	53%▼	63%	59%	54%▼	71%▲	74%▲	65%	70%▲	69%	54%▼	53%▼
e. 'Flexibele inzet van medewerkers' [N=5.379] [% veel of heel veel ruimte]	54%▼	59%▲	56%	55%	69%▲	63%▲	65%	59%	54%	53%	59%	59%	53%	60%
40. In welke mate gebruiken leidinggevenden de bestaande ruimte voor individueel maatwerk bij onderstaande onderwerpen?														
a. 'Salaris van medewerkers' [N=4.342] [% in sterke of zeer sterke mate]	21%	23%	22%	16%▼	24%	21%	20%	26%	31%	20%	28%▲	25%	18%▼	29%
b. 'Werktijden van medewerkers' [N=4.805] [% in sterke of zeer sterke mate]	36%	36%	36%	30%	51%▲	43%▲	42%	35%	30%	26%▼	35%	45%	24%▼	46%▲
c. 'Werkprestaties van medewerkers' [N=4.934] [% in sterke of zeer sterke mate]	39%	41%	40%	30%▼	49%▲	41%	40%	46%	44%	30%▼	45%▲	51%	34%▼	43%
d. 'Ontwikkeling/ opleiding van medewerkers' [N=4.977] [% in sterke of zeer sterke mate]	44%	41%	43%	31%▼	44%	39%	32%▼	48%▲	52%	30%▼	49%▲	53%▲	35%▼	36%
e. 'Flexibele inzet van medewerkers' [N=4.900] [% in sterke of zeer sterke mate]	42%	44%	42%	40%	56%▲	49%▲	48%	42%	28%▼	34%▼	45%	47%	40%	47%
41. Percentage beëindigde arbeidsovereenkomsten [afgelopen 12 maanden] [op het totale personeel + beëindigde arbeidsovereenkomsten] [Gemiddelde] [N=5.500]	9,3	8,7	9,1	7,9	13▲	11▲	6,2▼	7,9	8,4	6,9	8,2	7,3	8,8	9,0

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketens van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
42. Kunt u schatten hoeveel keer de volgende manieren van beëindiging in de afgelopen 12 maanden zijn toegepast? Omgerekend naar het percentage van het aantal beëindigde arbeidsovereenkomsten bij vraag 41.														
a. Percentage 'Beëindiging door werknemer' [N=3.846]	37▽	41△	38	43	45	44	39	44	38	33▼	41	39	41	35
b. Percentage 'Opzegging met toestemming van het UWV WERKbedrijf' [N=3.846]	4,9	4,6	4,8	4,3	2,5▽	3,1	3,3	6,7△	4,8	7,7	5,9	5,4	3,8	4,5
c. Percentage 'Ontbinding door de rechter' [N=3.846]	1,9	2,2	2,0	2,1	1,7	1,8	2,0	1,7	1,7	5,3▲	2,2	2,2	2,1	2,0
d. Percentage 'Met wederzijds goedvinden' [N=3.846]	20	22	21	20	22	21	20	20	16	32▲	22	28	21	19
e. Percentage 'Pensioenontslag' [N=3.846]	7,9△	5,8▽	7,2	6,1	3,7▽	4,6	5,9	6,6	11▲	7,1	4,3▽	6,0	6,1	7,9
f. Percentage 'Ontslag op staande voet' [N=3.846]	1,1▽	1,7△	1,3	2,0	2,8	2,5	1,7	0,72	0,73	1,6	1,2	1,7	1,9	1,4
g. Percentage 'Niet verlengen arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd' [N=3.846]	27△	24▽	26	25	27	26	24	19▼	22	24	22▽	18	26	32▲
h. Percentage 'Ontslag tijdens proeftijd' [N=3.846]	2,4	2,7	2,5	1,5	4,6▲	3,5	2,8	1,9	0,84	4,7	1,8	0,16▼	3,5	1,1
i. Percentage 'Overig/ niet bekend' [N=3.846]	2,1	1,7	2,0	2,0	1,1	1,4	2,0	2,6	3,6	1,9	0,90	0,46	2,5	2,0
43. Wat was de voornaamste reden voor beëindiging door de werkgever bij de meest recente beëindiging? [N=3.468]														
1 Bedrijfseconomisch (individueel/ collectief)	28%△	23%▽	26%	8%▼	19%	15%▼	18%	29%△	17%	24%	31%▲	25%	18%	37%▲
2 Persoonlijk (disfunctioneren of verwijtbaar handelen van werknemer)	29%▽	35%△	31%	39%	36%	37%	34%	34%	39%	37%	35%	29%	34%	28%
3 Verstoorde arbeidsverhouding	6%	7%	6%	3%	4%	4%▽	12%▲	7%	4%	9%	7%	6%	9%	4%
4 Arbeidsongeschiktheid	3%	4%	4%	8%▲	2%	4%	6%	2%	2%	6%	5%	3%	6%	2%
5 Vrijwillige uittreding door werknemer	15%	15%	15%	21%	22%▲	22%▲	14%	15%	13%	10%	11%▽	22%	15%	10%
6 Pensionering en/of overlijden	9%△	7%▽	8%	8%	2%▼	4%	9%	8%	17%▲	7%	5%	5%	6%	10%
7 Anders	9%	9%	9%	13%	14%△	13%△	7%	6%	7%	6%	6%▽	11%	12%	10%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
MODULE 4. BEDRIJFSBELEID														
44. Hoeveel verschillende hiërarchische niveaus zijn er in deze vestiging? [N=5.529]														
1 Eén hiërarchisch niveau	20%	20%	20%	27% Δ	24% Δ	25% Δ	26% Δ	20%	13%	5% ∇	21%	15%	21%	20%
2 Twee hiërarchische niveaus	47%	47%	47%	40% ∇	42%	41% ∇	45%	45%	48%	47%	50% Δ	52%	47%	48%
3 Drie hiërarchische niveaus	24%	25%	25%	25%	23%	24%	23%	27%	31%	34% \blacktriangle	23%	20%	22%	27%
4 Vier hiërarchische niveaus	6%	6%	6%	7%	6%	7%	3% ∇	6%	1%	11% \blacktriangle	4%	12% \blacktriangle	7%	3%
5 Vijf hiërarchische niveaus	2%	2%	2%	1%	2%	2%	2%	1%	6% \blacktriangle	3%	1%	1%	2%	2%
6 Zes of meer hiërarchische niveaus	1%	1%	1%	1%	2% \blacktriangle	2% Δ	2%	1%	1%	0%	0,4%	0%	2%	0%
Gemiddelde [N=5.529]	2,2	2,3	2,2	2,2	2,3	2,2	2,2	2,3	2,4	2,6 \blacktriangle	2,2 ∇	2,3	2,3	2,2
45. In welke mate kunnen uitvoerende medewerkers zelf beslissen over de volgende onderwerpen?														
a. Het bepalen van de werkmethode [N=5.479] [% in sterke of zeer sterke mate]	42%	41%	42%	38%	28% ∇	32% ∇	38%	54% \blacktriangle	37%	39%	47% Δ	39%	34% ∇	58% \blacktriangle
b. Het bepalen van de werkverdeling [N=5.478] [% in sterke of zeer sterke mate]	44% Δ	41% ∇	43%	34%	30% ∇	32% ∇	34% ∇	51% \blacktriangle	51%	41%	47% Δ	43%	38%	53% \blacktriangle
c. Het bepalen van de werktijden en pauzes [N=5.477] [% in sterke of zeer sterke mate]	32%	33%	33%	21% ∇	24% ∇	23% ∇	22% ∇	41% Δ	48% \blacktriangle	27%	39% Δ	35%	38%	52% \blacktriangle
d. Het oplossen van operationele problemen/storingen in het productieproces of werkproces [N=5.354] [% in sterke of zeer sterke mate]	61%	59%	61%	52% ∇	43% ∇	46% ∇	50% ∇	75% \blacktriangle	61%	59%	69% \blacktriangle	62%	55%	66%
46. Is teamwerk een belangrijk kenmerk van de werkorganisatie in uw vestiging? [N=5.560]														
1 Ja	91%	91%	91%	95%	91%	93%	93%	93%	94%	94%	92%	93%	83% ∇	92%
2 Nee	7%	7%	7%	5%	7%	6%	6%	5%	1%	5%	6%	6%	14% \blacktriangle	7%
3 Weet niet	1% ∇	2% Δ	1%	1%	2%	1%	1%	1%	4%	1%	2%	2%	3%	1%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
47. Beslissen teamleden onderling hoe en door wie de taken moeten worden uitgevoerd of is er gewoonlijk een leidinggevende die de taken onder de teamleden verdeelt? [N=5.069]														
1 De teamleden beslissen zelf onderling	50%Δ	41%▽	47%	42%	32%▼	36%▽	31%▼	45%	48%	38%	47%Δ	52%▲	37%	49%
2 De taken worden verdeeld door een leidinggevende	50%▽	59%Δ	53%	58%	68%▲	64%Δ	69%▲	55%	52%	62%	53%▽	48%▼	63%	51%
48. Welk percentage van de werknemers binnen deze vestiging werkt momenteel in teams? [N=5.064]														
1 Minder dan de helft van het personeel	20%▽	24%Δ	21%	21%	23%	22%	23%	22%	28%	26%	25%	24%	31%Δ	19%
2 De helft van het personeel of meer	80%Δ	76%▽	79%	79%	77%	78%	77%	78%	72%	74%	75%	76%	69%▽	81%
49. Is de omvang van dit team/ deze teams groter of kleiner dan 10 personen? [N=5.066]														
1 De meeste teams zijn groter of gelijk aan 10 personen	22%▲	14%▼	19%	14%	24%▲	20%▲	20%▲	9%▽	12%	8%	8%▼	8%	19%Δ	13%
2 De meeste teams zijn kleiner dan 10 personen	78%▼	86%▲	81%	86%	76%▼	80%▼	80%▼	91%Δ	88%	92%	92%▲	92%	81%▽	87%
50. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen over uw vestiging?														
a. Onze vestiging probeert vaak nieuwe ideeën uit [N=5.476] [% eens of helemaal eens]	60%	62%	61%	62%	63%	62%	58%	62%	65%	61%	68%Δ	67%	44%▼	75%▲
b. Onze vestiging is creatief in zijn wijze van werken [N=5.480] [% eens of helemaal eens]	67%	68%	68%	60%▽	70%	66%	67%	71%	68%	64%	72%Δ	69%	60%▼	79%▲
c. Onze vestiging is vaak een van de eerste met nieuwe diensten of producten [N=5.474] [% eens of helemaal eens]	34%	35%	35%	27%▼	36%	32%	35%	33%	43%	28%	43%▲	50%▲	25%▼	47%▲
d. Onze vestiging biedt innovatieve oplossingen voor onze consumenten/afnemers/klanten [N=5.473] [% eens of helemaal eens]	53%▽	60%Δ	55%	50%▼	48%▼	48%▼	52%▽	67%Δ	68%	59%	78%▲	79%▲	43%▼	65%
e. Onze vestiging zoekt naar nieuwe manieren om problemen op te lossen [N=5.472] [% eens of helemaal eens]	74%	76%	75%	67%▼	67%▼	67%▼	71%	81%Δ	85%	75%	84%▲	84%▲	66%▼	84%▲

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
51. Heeft uw vestiging in de afgelopen twee jaar een...														
a. nieuw of in belangrijke mate verbeterd product of dienst geïntroduceerd? [N=5.477]														
1 Ja	59%▽	62%△	60%	64%	59%	61%	58%	65%	69%	78%▲	73%▲	73%▲	37%▼	63%
2 Nee	34%△	31%▽	33%	26%	36%	32%	34%	30%	24%	20%▼	22%▼	23%▼	54%▲	29%
3 Weet niet	6%	6%	6%	11%▲	6%	8%	8%	6%	7%	3%	5%	5%	8%	8%
b. nieuw of in belangrijke mate verbeterd proces ingevoerd voor het produceren van goederen of het leveren van diensten? [N=5.476]														
1 Ja	59%	59%	59%	63%	51%▼	56%	60%	56%	75%▲	75%▲	64%△	69%▲	48%▼	57%
2 Nee	34%	34%	34%	27%▽	44%▲	37%	33%	36%	18%▼	22%▼	31%▽	27%	45%▲	30%
3 Weet niet	7%	6%	7%	10%	6%	7%	7%	8%	7%	3%	5%	4%	7%	13%▲
c. nieuwe of in belangrijke mate verbeterde marketingmethode ingevoerd? [N=5.472]														
1 Ja	33%△	30%▽	32%	30%	40%▲	36%△	35%	27%	24%	29%	31%	35%	15%▼	44%▲
2 Nee	56%	58%	57%	55%	52%▽	53%▽	54%	61%	54%	57%	59%	55%	71%▲	47%▼
3 Weet niet	11%	12%	11%	16%	8%▽	11%	11%	12%	22%▲	14%	10%	10%	14%	9%
d. nieuwe of belangrijke organisatorische verandering doorgevoerd? [N=5.474]														
1 Ja	52%	51%	52%	45%	46%▽	46%▽	46%	55%	63%▲	63%▲	54%	60%△	46%	48%
2 Nee	43%	45%	44%	46%	49%	48%	49%	41%	34%	36%	44%	39%	48%	44%
3 Weet niet	5%	4%	5%	9%▲	5%	6%△	5%	4%	3%	1%	2%▽	1%	7%	8%
52. De volgende stellingen gaan over bedrijfsprestaties in de afgelopen twee jaar.														
a. De arbeidsproductiviteit in onze vestiging is [N=5.471]														
1 Afgenomen of sterk afgenomen	14%	13%	14%	9%	13%	11%	10%	15%	6%	17%	17%△	13%	15%	15%
2 Gelijk gebleven	44%△	41%▽	43%	46%	40%	42%	46%	42%	43%	30%▼	39%	40%	43%	38%
3 Toegenomen of sterk toegenomen	41%▽	46%△	43%	45%	48%	47%	45%	43%	51%	53%	44%	47%	42%	47%
b. De kwaliteit van de producten/ diensten van onze vestiging is [N=5.470]														
1 Afgenomen of sterk afgenomen	2%	2%	2%	1%	3%△	2%	1%	1%	3%	5%▲	2%	2%	1%	0%
2 Gelijk gebleven	45%	44%	44%	44%	38%▽	40%	40%	46%	37%	44%	45%	42%	53%▲	42%
3 Toegenomen of sterk toegenomen	53%	54%	53%	55%	59%	57%	59%	52%	60%	51%	53%	57%	46%▽	58%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
c. De tevredenheid van de klanten van onze vestiging is [N=5.468]														
1 Afgenomen of sterk afgenomen	3%	2%	3%	2%	2%	2%	1%	2%	3%	3%	2%	1%	3%	3%
2 Gelijk gebleven	52%	52%	52%	56%	46%▽	50%	51%	58%△	47%	57%	52%	49%	55%	50%
3 Toegenomen of sterk toegenomen	45%	45%	45%	43%	52%△	48%	48%	40%▽	50%	41%	46%	50%	43%	47%
d. De omzet van onze vestiging is [N=5.463]														
1 Afgenomen of sterk afgenomen	31%	29%	30%	28%	25%	26%	21%▽	29%	22%	26%	31%	25%	33%	41%▲
2 Gelijk gebleven	38%▲	29%▼	35%	34%	28%	30%	34%	29%	32%	26%	24%▽	25%	31%	28%
3 Toegenomen of sterk toegenomen	31%▼	43%▲	35%	39%	47%	44%	45%	42%	46%	48%	45%	50%	36%▽	31%▼
e. De winst/ het positieve financieel resultaat van onze vestiging is [N=5.458]														
1 Afgenomen of sterk afgenomen	37%	36%	36%	37%	30%▽	33%	32%	38%	32%	33%	35%	26%▼	43%△	46%▲
2 Gelijk gebleven	37%△	29%▽	34%	34%	30%	31%	29%	28%	21%	28%	26%	33%	28%	22%
3 Toegenomen of sterk toegenomen	27%▽	35%△	30%	29%▽	41%△	36%	39%	34%	47%▲	39%	38%	41%	29%▽	32%
53. Hoe zou u de arbeidsproductiviteit van uw vestiging inschatten ten opzichte van de arbeidsproductiviteit van uw concurrenten in de markt/ andere organisaties die een vergelijkbare dienst verlenen? [N=5.450]														
1 Ruim onder het gemiddelde	0,2%	1%	0,3%	1%	0,3%	0,4%	1%	0,3%	0%	1%	1%	1%	0%	2%
2 Onder het gemiddelde	4%	4%	4%	4%	5%	5%	3%	4%	3%	8%	4%	7%	3%	4%
3 Gemiddeld	48%	46%	48%	50%	43%	46%	46%	45%	44%	45%	46%	52%	51%	40%
4 Boven het gemiddelde	38%	40%	39%	33%	41%	38%	41%	40%	46%	37%	39%	33%	40%	44%
5 Ruim boven het gemiddelde	10%	9%	9%	12%	10%	11%	10%	10%	7%	10%	10%	8%	5%▽	10%
Gemiddelde [N=5.450]	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	3,5	3,6	3,6	3,6	3,5	3,5	3,4	3,5	3,6

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
54. Past uw vestiging in sterke of geringe mate de volgende vormen van flexibilisering van de arbeid toe?														
a. Brede inzetbaarheid van personeel [N=5.364] [% in sterke of zeer sterke mate]	44%	46%	45%	42%	52%Δ	48%	45%	50%	50%	42%	48%	39%	43%	49%
b. Flexibele werktijden [N=5.394] [% in sterke of zeer sterke mate]	33%	35%	34%	26%▼	45%▲	38%	34%	36%	46%	31%	34%	33%	34%	48%▲
c. Flexibele contracten [N=5.293] [% in sterke of zeer sterke mate]	24%	25%	25%	22%	41%▲	33%▲	29%	21%	22%	18%	20%∇	18%	26%	27%
d. Zelf roosteren (werknemers zelf de werktijden laten bepalen) [N=5.380] [% in sterke of zeer sterke mate]	16%	15%	15%	12%	13%	13%	14%	21%▲	26%▲	9%	17%	15%	10%∇	20%
e. Telewerken/ thuiswerken [N=5.310] [% in sterke of zeer sterke mate]	10%Δ	9%∇	10%	2%▼	3%▼	3%▼	5%	15%▲	29%▲	8%	12%Δ	13%	4%▼	15%▲
55. Uw vestiging heeft flexibele werktijden. Is er sprake van:														
a. Werk op onregelmatige werktijden buiten kantooruren [N=4.632] [% in sterke of zeer sterke mate]	26%	26%	26%	29%	44%▲	38%▲	20%	14%▼	27%	23%	14%▼	10%▼	42%▲	32%
b. Keuzemogelijkheden in werktijden voor medewerkers [N=4.641] [% in sterke of zeer sterke mate]	20%	19%	20%	11%▼	22%	18%	16%	25%▲	32%▲	17%	23%Δ	23%	8%▼	21%
56. Uw vestiging heeft werk op onregelmatige werktijden buiten kantooruren. Hoe groot schat u het percentage werknemers in dat (regelmatig) werkzaam is...														
a. buiten kantooruren? [Gemiddelde percentage] [N=3.748]	32Δ	29∇	31	35▲	45▲	41▲	27	22▼	24	29	21▼	17▼	37▲	28
b. in de nacht? [Gemiddelde percentage] [N=3.705]	6,5∇	8,3Δ	7,1	15▲	7,8	10Δ	3,6▼	4,5▼	7,6	14▲	4,5▼	4,6	17▲	4,5▼

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
57. Uw vestiging maakt gebruik van flexibele contracten. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?														
a. Wij bieden onze flexibele werknemers uitdagende functies [N=4.010] [% eens of helemaal eens]	48%	47%	48%	35% ▼	38% ▼	37% ▼	32% ▼	60% ▲	64% ▲	46%	58% ▲	49%	38% ▽	53%
b. Wij bieden heldere werkinstructies voor nieuwe flexibele werknemers [N=4.008] [% eens of helemaal eens]	63%	64%	63%	64%	70% Δ	68%	61%	61%	67%	71%	63%	64%	67%	55%
c. Wij bieden flexibele werknemers ontwikkelmogelijkheden [N=4.008] [% eens of helemaal eens]	51%	50%	51%	38% ▼	52%	47%	39% ▼	59% ▲	53%	54%	58% ▲	55%	46%	36% ▼
d. Wij nemen onze flexibele werknemers makkelijk op in onze bedrijfscultuur [N=4.009] [% eens of helemaal eens]	75%	77%	76%	76%	76%	76%	76%	80%	79%	84%	80%	75%	72%	75%
58. Kunt u aangeven welke automatiseringssituatie voor uw vestiging van toepassing is?														
a. In mijn vestiging zijn computers aanwezig [N=5.468]														
1 Ja	98% Δ	98% ▽	98%	98%	87% ▼	92% ▼	99%	99% Δ	100%	99%	100% Δ	99%	100% Δ	100%
2 Nee	1% ▽	2% Δ	2%	2%	12% ▲	8% ▲	1%	0,3% ▽	0%	1%	0,4% ▽	1%	0% ▽	0%
3 Weet niet	0,2%	0,3%	0,2%	0%	1% Δ	1%	0%	0,3%	0%	0%	0%	0%	0,4%	0%
b. In mijn vestiging zijn computers aanwezig, en die zijn met elkaar verbonden in een computernetwerk (via kabels, via de ether [bijvoorbeeld WIFI]) [N=5.465]														
1 Ja	89% Δ	86% ▽	88%	76% ▼	69% ▼	72% ▼	80% ▼	93% ▲	96% ▲	93% ▲	94% ▲	92%	85%	98% ▲
2 Nee	10% ▽	13% Δ	11%	24% ▲	29% ▲	27% ▲	20% ▲	7% ▼	3% ▼	7% ▽	6% ▼	8%	14%	2% ▼
3 Weet niet	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0,3%	1%	0%	1%	0%	1%	0%
c. In mijn vestiging hebben we een computernetwerk met minstens de volgende software-functies: e-mail, internet, LAN (lokaal netwerk van computers) [N=5.465]														
1 Ja	92% Δ	90% ▽	92%	84% ▼	72% ▼	77% ▼	83% ▼	96% ▲	99% ▲	97% ▲	97% ▲	92%	93%	98% ▲
2 Nee	7% ▽	9% Δ	7%	14% Δ	26% ▲	21% ▲	15% ▲	4% ▼	0% ▼	3% ▼	3% ▼	8%	6%	2% ▼
3 Weet niet	1%	1%	1%	2%	2% Δ	2% Δ	2%	0,3%	1%	0%	0,4%	0%	2%	0%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
d. In mijn vestiging worden de bedrijfsprocessen (ook) door de volgende software aangestuurd: workflow software, ERP [N=5.461]														
1 Ja	42%▼	51%▲	45%	36%▼	36%▼	36%▼	42%▼	54%	66%▲	75%▲	61%▲	62%▲	45%▼	42%▼
2 Nee	39%	37%	38%	50%▲	48%▲	49%▲	45%▲	36%	25%▼	20%▼	30%▼	31%	42%▲	38%
3 Weet niet	19%▲	12%▼	17%	14%	15%▲	15%▲	13%	10%	9%	5%▼	9%▼	7%	12%	20%▲
e. In mijn vestiging wordt de communicatie tussen medewerkers onderling gestimuleerd door de volgende software: groupware, sociale media/ socialware-toepassingen [N=5.462]														
1 Ja	34%▲	30%▼	33%	17%▼	25%▼	22%▼	18%▼	33%	49%▲	31%	36%▲	29%	30%	40%▲
2 Nee	59%▼	65%▲	61%	78%▲	72%▲	74%▲	77%▲	62%	48%▼	63%	59%▼	66%	61%	55%▼
3 Weet niet	7%▲	5%▼	7%	5%	3%	4%	5%	5%	3%	6%	5%	5%	9%▲	5%
f. In mijn vestiging worden (ook) e-commerce toepassingen gebruikt (internettoepassingen voor handel met andere bedrijven of met consumenten) [N=5.460]														
1 Ja	34%▼	37%▲	35%	31%	35%	33%	49%▲	29%▼	34%	37%	38%	27%▼	37%	43%
2 Nee	55%	54%	54%	58%	61%▲	60%▲	45%▼	59%▲	55%	53%	53%	62%	53%	44%▼
3 Weet niet	12%▲	9%▼	11%	11%	4%▼	7%▼	6%	12%	10%	9%	10%	10%	10%	14%
MODULE 5. PERSONEEL														
59. Kunt u het personeel in deze vestiging onderverdelen naar leidinggevend personeel, uitvoerend personeel en ondersteunend personeel?														
a. Percentage leidinggevend personeel [N=5.516]	18	19	18	14▼	21▲	18	16▼	18	19	18	19	18	20	24▲
b. Percentage uitvoerend personeel [N=5.516]	66	66	66	72▲	69▲	70▲	70▲	65	59▼	62	65	62	65	58▼
c. Percentage ondersteunend personeel [N=5.516]	16	16	16	14	11▼	12▼	14	17	22▲	20▲	16	20▲	15	18
60. Heeft uw vestiging op dit moment vacatures? [N=5.554]														
1 Ja	27%▼	30%▲	28%	22%▼	25%▼	24%▼	18%▼	37%▲	41%▲	41%▲	36%▲	33%	23%▼	24%
2 Nee	73%▲	69%▼	71%	78%▲	74%	76%▲	81%▲	63%▼	59%▼	59%▼	63%▼	67%	76%▲	76%
3 Weet niet	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	1%	0%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketens van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
61a. Hoeveel vacatures heeft uw vestiging op dit moment? [Indien er vacatures zijn] [Gemiddelde] [N=1.545]	4,6	5,0	4,8	3,0	5,3	4,5	3,6	4,8	13▲	3,4	3,9	4,0	8,4	4,3
61b. Percentage vacatures op dit moment [Geen vacatures=0%] [in verhouding tot het totale huidige aantal werkenden] [Gemiddelde] [N=5.496]	1,9	2,1	2,0	0,90▽	1,9	1,5	0,59▽	2,8	2,4	2,4	2,4	1,6	2,2	2,3
62. Percentage moeilijk vervulbare vacatures [Als er vacatures zijn!] [Gemiddelde] [N=1.331]	37▽	49▲	42	44	36▽	38▽	40	51	41	54	61▲	46	46	27▽
63. Ongeveer hoeveel procent van het totale personeel vindt u wat betreft kwalificatie en ervaring momenteel voldoende toegerust voor hun werk? [Gemiddelde] [N=4.938]	86	86	86	84	85	85	88Δ	86	90▲	83▽	86	87	87	84

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
64. In hoeverre zijn onderstaande stellingen van toepassing op uw vestiging?														
a. Werknemers kunnen hun taken niet meer optimaal uitvoeren door verminderde fysieke of mentale belastbaarheid [N=5.302] [% in sterke of zeer sterke mate]	3%	3%	3%	4%	2%	2%	3%	3%	0%	3%	3%	3%	2%	2%
b. Werknemers verliezen kennis en vaardigheden omdat zij deze niet of onvoldoende gebruiken [N=5.225] [% in sterke of zeer sterke mate]	3%	2%	2%	2%	1%	1%	2%	1%	0%	2%	3%	3%	2%	3%
c. Werknemers beschikken over kennis en vaardigheden die door veranderingen in het werk niet meer nodig zijn [N=5.171] [% in sterke of zeer sterke mate]	4%	3%	3%	5%	4%	4%	3%	2%	0%	3%	3%	6%	3%	3%
d. Werknemers zitten vast in verouderde denkpatronen over hun werk en/of omgang met klanten [N=5.337] [% in sterke of zeer sterke mate]	12%	11%	12%	19%▲	9%	13%	9%	10%	4%	16%	8%▽	9%	13%	13%
e. Werknemers zijn te hoog opgeleid voor hun taken [N=5.314] [% in sterke of zeer sterke mate]	1%	1%	1%	1%	2%	1%	1%	1%	0%	0%	1%	0%	2%	2%
f. Werknemers zijn te laag opgeleid voor hun taken [N=5.301] [% in sterke of zeer sterke mate]	2%	3%	3%	4%	1%▽	2%	1%▽	3%	1%	6%	4%	1%	4%	1%
65. Is het inzetten van kwetsbare groepen expliciet onderdeel van de missie van uw vestiging? [N=5.529]														
1 Ja	10%	10%	10%	10%	14%Δ	13%Δ	11%	5%▽	10%	13%	8%	10%	11%	6%
2 Nee	84%	85%	84%	82%	77%▼	79%▼	85%	90%Δ	87%	80%	87%	86%	85%	90%
3 Weet niet	6%	6%	6%	9%	8%Δ	8%Δ	4%	5%	3%	7%	5%	4%	5%	4%
66. Heeft uw vestiging in de afgelopen twee jaar bewust personen in dienst genomen afkomstig uit één of meer kwetsbare groepen? [N=5.554]														
1 Ja	26%	28%	27%	30%	36%▲	33%Δ	29%	22%▽	19%	34%	25%	19%▼	33%	18%▼
2 Nee	70%	69%	69%	67%	61%▼	64%▽	70%	76%Δ	77%	66%	73%Δ	79%▲	63%▽	77%
3 Weet niet	4%Δ	3%▽	4%	3%	3%	3%	1%	2%	4%	0%	2%	3%	5%	5%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketens van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
67. Ongeveer welk percentage werknemers in uw vestiging is afkomstig uit kwetsbare groepen? [Gemiddelde] [N=4.569]	4,0	3,7	3,9	4,7	4,3	4,5	4,1	2,0▼	1,0▼	4,7	3,3	4,4	4,4	3,1
68. Welke belemmeringen zijn er voor uw vestiging om (meer) personen uit kwetsbare groepen in dienst te nemen? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=5.562]														
a. De verwachte kosten van begeleiding	18%	16%	17%	21%	12%	16%	16%	18%	11%	18%	17%	12%	11%▼	21%
b. Financiële risico's door productiviteitsverlies	13%	15%	14%	18%	15%	16%	19%	18%	6%▼	11%	16%	7%▼	13%	18%
c. De verwachte organisatorische rompslomp	15%	17%	16%	20%	18%	19%	25%▲	14%	10%	19%	17%	16%	14%	18%
d. Het werk in onze vestiging leent zich er niet voor	50%	52%	51%	58%	47%	52%	55%	56%	45%	48%	51%	50%	58%Δ	44%
e. Onbekendheid met waar kwetsbare werkzoekenden kunnen worden gevonden	4%	4%	4%	3%	3%	3%	3%	4%	1%	7%	6%	5%	3%	6%
f. Kwetsbare werkzoekenden solliciteren niet bij onze vestiging	14%	15%	14%	13%	11%	12%▼	15%	17%	17%	11%	16%	21%	12%	21%
g. Er zijn geen belemmeringen	18%	18%	18%	12%▼	18%	16%	14%	17%	30%▲	19%	21%Δ	24%	17%	19%
h. Anders	9%	9%	9%	9%	9%	9%	9%	9%	10%	10%	9%	7%	8%	4%
i. Weet niet	8%	7%	8%	6%	11%Δ	9%Δ	5%	5%	6%	9%	4%▼	6%	7%	4%
69. Is het voor de personele bezetting in uw vestiging belangrijk dat werknemers tot hun pensioen doorwerken? [N=5.553]														
1 Ja	30%	31%	30%	25%	17%▼	20%▼	25%	38%▲	43%▲	38%	38%▲	31%	30%	18%▼
2 Nee	60%	58%	60%	66%Δ	71%▲	69%▲	64%	50%▼	46%▼	51%	49%▼	57%	60%	71%▲
3 Weet niet	10%▼	11%Δ	10%	9%	12%	11%	12%	11%	11%	11%	13%	12%	11%	10%
70. Is het voor de personele bezetting in uw vestiging belangrijk dat werknemers ook ná hun pensioengerechtigde leeftijd doorwerken? [N=5.554]														
1 Ja	7%	7%	7%	4%	3%▼	3%▼	4%	8%	14%▲	4%	9%Δ	7%	9%	8%
2 Nee	83%Δ	81%▼	83%	87%Δ	86%Δ	86%Δ	88%▲	79%	74%	81%	76%▼	86%	81%	80%
3 Weet niet	10%▼	12%Δ	11%	9%	11%	10%	7%▼	13%	11%	15%	15%Δ	7%	10%	13%

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Keten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
71. Welke voorzieningen/maatregelen zijn er in uw vestiging getroffen, zodat alle werknemers langer kunnen doorwerken? [meerdere antwoorden mogelijk] [N=5.561]														
a. Deeltijd vervroegde uitstroom (deeltijd-VUT)	23%Δ	20%∇	22%	25%	18%	21%	21%	23%	17%	21%	19%	9%▼	21%	16%
b. Oudere werknemers vrijstellen van onregelmatige en ploegendienst	18%Δ	15%∇	17%	21%Δ	11%∇	15%	16%	14%	17%	23%▲	14%	12%	17%	9%
c. Kortere werkweek/aanpassing werktijden op individuele basis	31%Δ	26%∇	29%	31%	25%	27%	32%Δ	26%	30%	21%	23%	21%	26%	22%
d. Extra vrije dagen bij oudere werknemers	46%	44%	45%	54%▲	37%∇	43%	54%▲	46%	32%▼	60%▲	42%	34%▼	44%	29%▼
e. Stimuleren scholings- en/of cursusdeelname	17%Δ	14%∇	16%	13%	10%∇	11%	11%	17%Δ	11%	16%	15%	19%	11%	13%
f. Taakverbreding/taakrotatie	10%	9%	10%	8%	7%	8%	5%∇	9%	13%	15%Δ	9%	11%	11%	8%
g. Taakverlichting of aanpassing takenpakket	23%	22%	22%	25%	20%	22%	31%▲	25%	31%	20%	20%	21%	19%	13%▼
h. Loopbaan- en/of functioneringsgesprekken	29%Δ	22%∇	27%	20%	18%	19%	21%	27%Δ	25%	27%	24%	29%	16%∇	23%
i. Omscholen naar een andere baan/ functie	8%Δ	6%∇	8%	5%	8%	6%	3%	9%	8%	9%	7%	8%	3%∇	2%▼
j. Teruggang in salaris/ in functie ('demotie')	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	8%	10%	8%	5%	7%	4%	5%
k. Aanpassing van de werkplek	17%	17%	17%	19%	11%∇	14%∇	19%	16%	27%▲	22%	17%	19%	17%	14%
l. Gezondheidsbeleid/stimuleren van gezondheid ingevoerd	12%	10%	11%	11%	6%∇	8%	9%	12%	18%▲	15%	11%	13%	12%	6%
m. Er zijn geen voorzieningen/maatregelen getroffen	36%∇	40%Δ	37%	30%▼	48%Δ	41%	28%▼	37%	44%	29%▼	43%	45%	41%	55%▲
72. Hoeveel procent van de werknemers in uw vestiging heeft het afgelopen jaar in werktijd een cursus/training/ scholing gevolgd? [N=5.429]														
0% (1)	11%∇	13%Δ	11%	13%	23%▲	19%▲	15%	8%∇	7%	13%	8%∇	9%	12%	18%
1 t/m 24% (2)	28%▼	43%▲	33%	53%▲	52%▲	52%▲	57%▲	33%▼	36%	39%	39%∇	42%	36%∇	58%▲
25% t/m 49% (3)	18%∇	20%Δ	18%	11%▼	14%∇	13%▼	18%	26%Δ	27%	24%	23%Δ	20%	20%	13%
50% t/m 74% (4)	17%Δ	11%∇	15%	10%	5%▼	7%∇	2%▼	17%▲	17%	10%	16%▲	14%	13%	5%▼
75% of meer (5)	26%▲	13%▼	22%	13%	6%▼	9%∇	9%	15%	13%	14%	13%	14%	20%▲	6%▼
Gemiddelde [N=5.429]	3,2▲	2,7▼	3,0	2,6	2,2▼	2,3▼	2,3▼	3,0▲	2,9	2,7	2,9▲	2,8	2,9▲	2,2▼
73. Ziekteverzuimpercentage in 2011 [exclusief zwangerschap- en bevallingsverlof] [Gemiddelde] [N=4.238]														
	3,8Δ	3,4∇	3,7	3,5	3,1	3,3	2,9	3,4	3,2	4,2▲	3,2	4,0	3,5	3,0

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketens van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
74. Alles bij elkaar genomen, hoe tevreden bent u over uw personeel wat betreft hun:														
a. Brede inzetbaarheid [N=5.464] [% in sterke of zeer sterke mate]	68%	68%	68%	69%	76%▲	73%Δ	74%	67%	74%	60%	66%	69%	65%	69%
b. Betrokkenheid [N=5.471] [% in sterke of zeer sterke mate]	82%Δ	76%▽	80%	78%	76%	77%	75%	79%	84%	67%▼	77%	83%	73%	86%▲
c. Flexibiliteit in werktijd [N=5.397] [% in sterke of zeer sterke mate]	62%▽	67%Δ	64%	69%	67%	68%	77%▲	68%	74%	61%	68%	62%	69%	71%
d. Bereidheid nieuwe dingen te leren [N=5.448] [% in sterke of zeer sterke mate]	63%	61%	63%	54%▽	59%	57%▽	55%	68%Δ	84%▲	57%	69%▲	72%▲	51%▼	63%
e. Kwaliteit van hun geleverde werk [N=5.457] [% in sterke of zeer sterke mate]	78%	77%	78%	74%	78%	76%	79%	81%	89%▲	64%▼	81%Δ	83%	71%▽	79%
f. Arbeidsproductiviteit [N=5.447] [% in sterke of zeer sterke mate]	71%	70%	70%	70%	73%	72%	76%	72%	79%	63%	68%	70%	68%	72%
75a. Kunt u het totale personeel van uw vestiging onderverdelen in:														
'VAST'														
a. Personeel met een contract voor onbepaalde tijd [Gemiddelde percentage] [N=5.405]	72Δ	68▽	71	61▼	48▼	53▼	55▼	75▲	75▲	80▲	77▲	78▲	68	63
'FLEXIBEL'														
b. Personeel met een contract voor bepaalde tijd [Gemiddelde percentage] [N=5.405]	13▽	14Δ	14	13	27▲	21▲	14	9,8▼	10	8,3▼	12▼	12	15	14
c. Oproepkrachten (min-max contracten, nulurencontracten) [Gemiddelde percentage] [N=5.405]	6,2	6,3	6,2	8,9Δ	20▲	15▲	9,0Δ	2,3▼	1,6▼	3,3▼	2,4▼	2,0▼	4,0▽	3,9
d. Uitzendkrachten [Gemiddelde percentage] [N=5.405]	2,0▼	4,9▲	3,0	11▲	3,5▽	6,4Δ	15▲	3,6▽	2,9	3,6	2,5▼	2,1▼	6,6Δ	2,0▼
e. Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP-ers) en/of freelancers [Gemiddelde percentage] [N=5.405]	3,6	3,7	3,6	2,5	0,70▼	1,4▼	4,6	5,1Δ	5,5	1,5▼	3,6	2,7	3,9	12▲
f. Gedetacheerden (inhuur vanuit detachingsbureaus, ingenieursbureaus etc.) [Gemiddelde percentage] [N=5.405]	0,88▽	1,2Δ	0,98	0,99	0,06▼	0,44▼	0,41▽	2,4▲	4,3▲	1,4	1,2	1,3	0,95	1,1
g. Overig flexibel personeel [Gemiddelde percentage] [N=5.405]	1,7	1,5	1,7	2,6Δ	1,2	1,8	2,3	1,5	0,66	1,5	1,3	2,3	1,1	3,1▲

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketten van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
75b. Het totale aantal personeel van de vestiging [som 75a t/m 75g] [Gemiddelde] [N=5.405]	138△	99▽	125	76	97	88	74	91	197▲	92	84	125	96	128
75b. Idem; gecategoriseerd [N=5.561]														
2-4	15%△	11%▽	14%	8%	14%	12%	8%	8%	10%	8%	10%	13%	14%△	16%
5-9	16%	15%	15%	13%	19%△	17%	9%▽	16%	9%	12%	17%	9%	14%	16%
10-49	29%	32%	30%	43%▲	26%▽	32%	44%▲	33%	39%	29%	31%	37%	26%▽	23%▼
50-99	13%	15%	14%	11%	13%	12%▽	13%	13%	6%▼	24%▲	16%	20%	16%	13%
100+	27%	28%	27%	26%	29%	28%	26%	30%	37%	27%	25%	21%	29%	32%
76. Aantal FTE's 'vaste' en 'flexibele' medewerkers, omgerekend naar percentage van het totale aantal FTE's.														
a. FTE's 'vast' [Gemiddelde percentage] [N=5.357]	78△	73▽	76	67▼	57▼	61▼	63▼	79▲	77	83▲	80▲	82▲	75	73
b. FTE's 'flexibel' [Gemiddelde percentage] [N=5.357]	22▽	27△	24	33▲	43▲	39▲	37▲	21▼	23	17▼	20▼	18▼	25	27

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketens van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
77. Hoeveel van het totale aantal medewerkers zijn omgerekend naar het percentage op het totale aantal]:														
a.a. Mannen [Gemiddelde percentage] [N=5.415]	51▼	71▲	58	64▼	50▼	55▼	66▼	82▲	80▲	76▲	79▲	56▼	79▲	57▼
a.b. Vrouwen [Gemiddelde percentage] [N=5.415]	49▲	29▼	42	36▲	50▲	45▲	34▲	18▼	20▼	24▼	21▼	44▲	21▼	43▲
b.a. Jonger dan 25 jaar [Gemiddelde percentage] [N=5.402]	13▼	16▲	14	21▲	38▲	31▲	18	8,8▼	5,5▼	8,6▼	9,5▼	7,5▼	14	11▼
b.b. 25 tot en met 44 jaar [Gemiddelde percentage] [N=5.402]	45▼	46▲	45	41▼	36▼	38▼	46	49▲	53▲	45	51▲	52▲	47	49
b.c. 45 tot en met 54 jaar [Gemiddelde percentage] [N=5.402]	28▲	26▼	27	27	18▼	22▼	25	29▲	29	31▲	27	26	25	27
b.d. 55 jaar of ouder [Gemiddelde percentage] [N=5.402]	14▲	12▼	13	11	7,1▼	8,7▼	11	13	12	16▲	12	15▲	14▲	13
c.a. Laaggeschoolden (maximaal LBO, MAVO, VMBO) [Gemiddelde percentage] [N=5.369]	28▼	37▲	31	53▲	43▲	47▲	56▲	26▼	14▼	40	26▼	22▼	52▲	13▼
c.b. Middelbaar geschoolden (maximaal MBO, HAVO, VWO) [Gemiddelde percentage] [N=5.369]	42▲	38▼	41	37	44▲	41▲	33▼	35▼	36	41	36	36	37	40
c.c. Hooggeschoolden (hoger onderwijs of universiteit) [Gemiddelde percentage] [N=5.369]	30▲	25▼	28	9,9▼	13▼	12▼	11▼	39▲	50▲	19▼	37▲	42▲	12▼	47▲
d.a. Deeltijders, met een contract van 12 t/m 20 uur [Gemiddelde percentage] [N=5.324]	20▲	14▼	18	20▲	34▲	28▲	19▲	6,2▼	5,6▼	8,5▼	7,2▼	12	9,6▼	13
d.b. Deeltijders, met een contract van 21 t/m 32 uur [Gemiddelde percentage] [N=5.324]	40▲	30▼	37	33	28	30	33	31	27	24▼	30	38▲	27	43▲
e.a. Allochtone werknemers [niet-Nederlands en niet-westers] [Gemiddelde percentage] [N=5.235]	6,1▼	9,1▲	7,1	13▲	12▲	12▲	18▲	6,3▼	8,4	9,7	6,5▼	7,1	8,0	5,2▼
e.b. Allochtone werknemers uit Midden- of Oost-Europa [Gemiddelde percentage; op het aantal in de vorige vraag] [N=2.420]	25▼	31▲	27	43▲	27	33	52▲	30	12▼	27	31	19▼	31	17▼

	Topsector			Topsectoren [één vestiging kan tot meerdere topsectoren behoren]										
	Nee	Ja	Totaal	1a. Agro & food; productie & industrie	1b. Agro & food; handel & overig	1. Ketens van de agro & food	2. Tuinbouw en uitgangsmaterialen	3. Water	4. Energie	5. Chemie	6. High tech systemen en materialen	7. Life sciences & health	8. Logistiek; transport & opslag	9. Creatieve industrie
78. Uw vestiging is onderdeel van een grotere organisatie. Wat is het totaal aantal medewerkers van deze totale organisatie in Nederland? [Gemiddelde] [N=1.577]	4.459	4.560	4.490	1.251	23.627 ▲	15.651 ▲	742	1.853	742	708	1.279 ▼	919	3.029	2.173
80. Mogen wij u in de toekomst benaderen voor eventueel vervolgonderzoek op het gebied van arbeid en organisatie? [N=5.562] [% ja]	39%	39%	39%	35%	30% ▼	32% ▼	32% ▼	40%	31%	45%	46% ▲	49% ▲	36%	34%
82. Wilt u worden geattendeerd op de WEA2012 brochure? [N=5.562] [% ja]	60%	60%	60%	53% ▼	46% ▼	49% ▼	53% ▼	63%	61%	68%	67% ▲	74% ▲	60%	61%

Bijlage 3 WEA2012 vragenlijst